

TASEKIRJA TILIKAUDELTA 2010

OP-Asuntoluottopankki Oyj

Tasekirjan sisällysluettelo

sivu	
2	Toimintakertomus
12	Tuloslaskelma ja tase
13	Rahoituslaskelma
14	Oman pääoman muutoslaskelma
15	Tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot
16	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
26	Vakavaraisuuden hallinnan ja riskienhallinnan periaatteet
36	Liitetiedot
50	Hallituksen allekirjoitus ja tilintarkastajien merkintä suoritetusta tarkastuksesta
51	Tilintarkastuskertomus
52	Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n (OPA) luottokanta kasvoi 5 008 miljoonaan euroon (4 360)¹. Yhtiön luottokantaa kasvatettiin touko- ja lokakuussa merkittävästi ostamalla asuntovakuudellisia luottoja OP-Pohjola-ryhmän jäsenpankeista OPAn taseeseen. Kesäkuussa OPA laski liikkeeseen nimellisarvoltaan 1 000 miljoonan euron kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan. Uusi joukkovelkakirjalaina korvasi kesäkuussa erääntyneen, vuonna 2008 liikkeeseen lasketun nimellisarvoltaan 1 000 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan. Volyymikasvun ansiosta pankin tulos ennen veroja nousi 4,8 miljoonaan euroon (3,9). OPAlla oli vuoden lopussa järjestämättömiä saamia yhteensä 1,4 miljoonaa euroa (0,8). Tilikauden aikana ei kirjattu arvonalentumistappioita.

OPA osana OP-Pohjola-ryhmää

OPA kuuluu OP-Pohjola-ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP-Pohjola osk:sta (aikaisemmin OP-Keskus osk) tytäryhtiöineen. OP-Keskus osk:n toiminta uudelleenorganisoitiin 1.1.2011 alkaen siten, että OP-Pohjola-ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaa keskusyhteisöstä erillinen, OP-Pohjola osk:n kokonaan omistama palveluyhtiö OP-Palvelut Oy. OP-Keskus osk:n nimi muutettiin OP-Pohjola osk:ksi. OP-Pohjola osk toimii koko OP-Pohjola-ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

OPA on OP-Pohjola osk:n kokonaan omistama tytäryhtiö ja sen jäsenluottolaitos. OP-Pohjola osk ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat osuuspankkien yhteenliittymän, josta säädetään laissa osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja laissa talletuspankkien yhteenliittymästä. Lakien mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu yhteisvastuun piiriin.

OPA on asuntorahoitukseen erikoistunut kiinnitysluottopankki, jonka toiminta-ajatuksena on joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskulla hankkia OP-Pohjola-ryhmään edullista jälleenerahoitusta joukkovelkakirjalainamarkkinoilta. OPAlla ei ole itsenäistä asiakasliiketoimintaa eikä omaa palveluverkostoa. OPA laskee liikkeeseen laissa kiinnitysluottopankkitoiminnasta säädeltyjä kiinteistövakuudellisia joukkovelkakirjalainoja.

Joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetettavat asuntoluotot OPA pääsääntöisesti ostaa OP-Pohjola osk:n jäsenpankeilta. Asiamiehesopimuksen tehneet osuuspankit ja Helsingin OP Pankki Oyj voivat myös OPAn asettamien ehtojen puitteissa myöntää luottoja suoraan asiakkailleen OPAn lukuun. Asiamiespankit myös hoitavat asiakassuhteet ja luottojen hallinnoinnin paikallisesti.

Toimintaympäristö

Maailmantalous kasvoi vuonna 2010 rivakasti edellisen vuoden syvän taantuman jälkeen. Nousuun tosin ponnistettiin taantuman heikentämältä tasolta ja talouden kehitys vaihteli poikkeuksellisen paljon eri maiden välillä.

Suomen talous elpyi selvästi vuonna 2010. Vuoden 2009 kansantuotteen romahduksen vaikutukset talouteen jäivät selvästi pelättyä pienemmiksi. Työttömyys alkoi laskea jo vuoden 2010 alkupuolella. Konkurssien määrä laski selvästi lyhyen nousun jälkeen. Vuonna 2011 Suomen talous odotetaan kasvavan edelleen kohtalaisen hyvää vauhtia.

1) Suluissa on vertailuluku vuodelta 2009. Tuloslaskelma- ja muiden kertymätyyppisten lukujen osalta vertailuna on tammi-joulukuun 2009 luku. Tase- ja muiden poikkeileikkaustyyppisten lukujen osalta vertailuna on edellisen tilinpäätöksen (31.12.2009) luku.

Euribor-korot kääntyivät verkkaiseen nousuun 2010 aikana, kun rahoitusmarkkinoiden tilanne alkoi normalisoitua. Euribor-korkojen nousu jäänee vähäiseksi myös vuonna 2011.

Matalat korot ja vankka kuluttajien luottamus tukivat asuntoluottojen kasvua Suomessa. Kokonaisuutena pankkien luotto- ja talletuskannan kasvu piristyi hieman vuonna 2010.

Sijoitusmarkkinoilla valtiolaina- ja talouskasvuhuolien aiheuttamat epävarmuudet nousivat katsauskauden lopussa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Tilikauden aikana luottokantaa kasvatettiin ostamalla asuntoluottoja OP-Pohjola-ryhmän jäsenpankeista yhteensä 1 411 miljoonalla eurolla. Kesäkuussa OPA laski liikkeeseen järjestyksessä neljännen kansainvälisille markkinoille suunnatun kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan. Emission koko oli 1 000 miljoonan euroa. Lainan vakuutena ovat osuuspankeilta ostetut asuntoluotot. Standard & Poor's Rating Services ja Moody's Investor Services myönsivät liikkeeseen lasketulle Covered Bondille parhaan luottokelpoisuusluokituksensa (AAA ja Aaa). Kesäkuussa myös erääntyi vuonna 2008 liikkeeseen laskettu nimellisarvoltaan 1 000 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina.

Uusi laki kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010) tuli voimaan 1.8.2010. Laki korvasi vanhan kiinnitysluottopankkilain. Laissa säädetään vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskusta, joka tulee mahdolliseksi myös talletuspankeille ja luottoyhteisöille kiinnitysluottopankkien lisäksi. Lisäksi kiinnitysluottopankki voi myöntää talletuspankille tai luottoyhteisölle väliluottoa. Väliluotto antaa talletuspankille ja luottoyhteisölle mahdollisuuden osallistua katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskuun ja siten edullisempaan varainhankintaan kuin laskemalla yksin liikkeeseen katetun joukkolainan.

OPA perusti syksyllä uuden 10 miljardin euron suuruisen joukkovelkakirjaohjelman, jossa on otettu huomioon uuden lain vaatimukset. Tulevat joukkovelkakirjat lasketaan liikkeeseen uuden lain alla. Ennen uuden lain voimaantuloa liikkeeseen laskettuihin joukkovelkakirjalainoihin sovelletaan vanhan kiinnitysluottopankkilain säännöksiä. OPA:n joukkovelkakirjalainat on toistaiseksi laskettu liikkeeseen vanhan lain ja edellisen joukkovelkakirjaohjelman alla.

Tuloskehitys

OPAn keskeiset tuloserät kehittyivät vuonna 2010 seuraavasti:

Miljoonaa euroa	1-12/2010	1-12/2009
Tuotot		
Korkokate	16,4	14,0
Palkkiotuotot, netto	- 8,5	- 8,0
Yhteensä	7,9	6,1
Kulut		
Henkilöstökulut	0,3	0,3
Muut hallintokulut	1,4	1,0
Liiketoiminnan muut kulut	1,4	0,9
Yhteensä	3,1	2,2
Tulos ennen veroja	4,8	3,9

OPAn tulos ennen veroja nousi 4,8 miljoonaan euroon (3,9). Luottokannan kasvu paransi OPAn korkokatetta ja tulosta.

Asiamiespankeille maksettavista palkkioista johtuen nettopalkkiotuotot olivat selvästi negatiiviset. Palkkiotuotot kasvoivat 2,7 miljoonaan euroon (1,8) ja palkkiokulut 11,2 miljoonaan euroon (9,7). Palkkiokulut olivat pääosin OP-Pohjola-ryhmän jäsenpankeille maksettuja palkkioita OPAn asuntoluottojen asiamiespalveluista.

Pankin kulut kasvoivat 3,1 miljoonaan euroon (2,2). Kulujen kasvu johtui pääasiassa tietojärjestelmäkuluista ja uuden joukkovelkakirjalainaohjelman perustamiseen liittyvistä asiantuntijakuluista.

OPA ei kirjannut kertomusvuonna luottojen arvonalentumistappioita.

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Pankin tase oli vuoden lopussa 5 191 miljoonaa euroa (4 555). Keskeisimpien tase- ja sitomuserien kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitomuseriä

Milj. euroa	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008
Tase	5 191	4 555	3 149
Saamiset asiakkailta	5 008	4 360	2 980
Saamiset luottolaitoksilta	62	55	32
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 287	3 311	2 087
Velat luottolaitoksille	1 640	1 000	870
Oma pääoma	159	140	87
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	10	15	19

Luottokannan kehitys

Vanhan Kiinnitysluottopankkilain mukaan joukkovelkakirjalainojen vakuutena on oltava luottoja tai sellaisia luotonosia, joiden pääoma on enintään 60 prosenttia luoton vakuuden käyvästä arvosta. Lisäksi joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevien luottojen kirjanpitoarvon tulee aina ylittää liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo.

Saamiset asiakkailta eli luottokanta kasvoi kertomusvuoden aikana 5 008 miljoonaan euroon (4 360). Kasvu johtui OP-Pohjola-ryhmän jäsenpankeista ostetuista luotoista. Vuoden vaihteen luottokannasta 99 (99) prosenttia oli myönnetty kotitalouksille ja 1 (1) prosenttia asuntoyhteisöille.

Lainakanta oli vuoden vaihteessa 5 008 miljoonaa euroa ja se koostui yli 100.000 lainasta, joiden keskkoko oli noin 48 tuhatta euroa. Lainojen vakuuksina on asumistarkoitukseen käytettäviä kiinteistöjä ja asunto-osakkeita. Kaikki vakuudet sijaitsevat Suomessa. Raportointikauden lopussa luottosalkun luototusaste (lainan pääoman suhde vakuuden käypään arvoon) oli keskimäärin 46 %.

Varainhankinta

Pankin varainhankinnan perustan muodostavat kiinteistövakuudelliset joukkovelkakirjalainat, joiden vakuutena toimivat asuntoluotot. Kertomusvuonna liikkeeseen laskettiin yksi kansainvälisille markkinoille suunnattu kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina eli Covered Bond, nimellisarvoltaan 1 000 miljoonaa euroa.

Kaikkiaan yleiseen liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja oli tilikauden päättyessä kolme ja niiden kirjanpitoarvo oli 3 287 miljoonaa euroa (3 311).

Joukkovelkakirjalainojen lisäksi OPA rahoitti toimintaansa Pohjola Pankki Oyj:stä (Pohjola) nostetuilla rahoitusluotoilla. Taseen erä velat luottolaitoksille 1 640 miljoonaa euroa (1 000) koostui näistä rahoitusluotoista. OPA sijoittaa myös lyhytaikaisen kassaylijäämänsä Pohjolaan. Vuodenvaihteessa lyhytaikaiset sijoitukset olivat 62 miljoonaa euroa (55).

Oma pääoma

Oman pääoman määrä kasvoi 159 miljoonaan euroon (140). Omaa pääomaa kasvatettiin lokakuussa 15 miljoonalla eurolla OP-Pohjola osk:n tehtyä yhtiöön lisäsijoituksen. Kertyneet voittovarot olivat vuoden vaihteessa 14 miljoonaa euroa (10).

Omat varat ja vakavaraisuus

OPAn vakavaraisuussuhde oli vuoden vaihteessa 9,7 prosenttiyksikköä (9,8).

OPAn vakavaraisuus lasketaan nk. Basel II säännösten mukaisesti. Luottoriskin pääomavaatimuksen lasketaan käytetään luottoriskin standardimenetelmää. Myös markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Operatiivisten riskien pääomavaatimuksen laskennassa siirryttiin vuoden 2010 aikana perusmenetelmästä standardimenetelmän käyttöön. Tavoitteena on siirtyä luottoriskien sisäisten luottoluokitusten menetelmän käyttöön vuoden 2011 aikana.

OP-Pohjola-ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot tilinpäätöksessään. OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätös on luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Vakavaraisuussäännöstö on muuttumassa finanssikriisin seurauksena. Kansainvälisesti valvojen yhteistyönä ollaan muodostamassa nk. Basel III säännöksiä, joilla pyritään estämään finanssikriisien synty tulevaisuudessa. Suurimmat muutokset koskevat luottolaitosten omien varojen sisältöä, likviditeettivaatimuksia ja vähimmäisomavaraisuusastetta. Basel III säännösten lopullinen sisältö, voimaantulo- ja siirtymäaikataulut ovat vielä avoimena.

OPAn omat varat ja vakavaraisuus ovat muuttuneet vuoden aikana seuraavasti:

Omat varat, Milj. euroa	31.12.2010	31.12.2009
Ensisijaiset omat varat	157,7	139,1
Osakepääoma	60,0	60,0
Muut ensisijaiset omat varat	98,6	80,0
- Aineettomat hyödykkeet	-0,9	-0,9
Toissijaiset omat varat	20,0	20,0
Muut toissijaiset omat varat	20,0	20,0
Omat varat yhteensä	177,7	159,1

Omien varojen määrä oli tilikauden päättyessä 177,7 miljoonaa euroa ja taseen osoittama oma pääoma 158,8 miljoonaa euroa. Omien varojen ja taseen osoittaman oman pääoman erotus 18,9 miljoonaa euroa johtuu sellaisista omiin varoihin luettavista eristä, jotka eivät sisälly taseen omiin pääomiin sekä omista varoista vähennetyistä eristä. Merkittävin erä on toissijaisiin omiin varoihin luettava debentuurilaina 20 miljoonaa euroa. IFRS-siirtymän yhteydessä syntyneitä eläkevastuiden ja niiden katteena olevien varojen arvostamisesta johtuvaa omien pääomien lisäystä, 0,2 miljoonaa euroa, ei lasketa omiin varoihin. Lisäksi omista varoista on vähennetty aineettomien hyödykkeiden määrä 0,9 miljoonaa euroa.

Omien varojen vaatimus, Milj. euroa	31.12.2010	31.12.2009
Luottoriski		
Yritysvastuut	2,9	4,6
Vähittäisvastuu	143,3	124,5
Yhteensä	146,2	129,1
Operatiivinen riski	0,7	0,7
Yhteensä	146,9	129,8

Vakavaraisuus, Milj. euroa	31.12.2010	31.12.2009
Omat varat yhteensä	177,7	159,1
Ensisijaiset omat varat	157,7	139,1
Omien varojen vaatimus	146,9	129,8
Vakavaraisuussuhde, %	9,7	9,8
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla, %	8,6	8,6
Osuuspankkien yhteenliittymän vakavaraisuus, %	* 12,7	* 12,3

*syyskuussa 2010

Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia. Ensisijaisilla omilla varoilla lasketun vakavaraisuussuhteen alaraja on 4 prosenttia.

Omien varojen vaatimuksen kasvu johtui luottokannan kasvusta.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä / Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä x 8 %

Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla, %

Ensisijaiset omat varat yhteensä / Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä x 8 %

Yhteisvastuu ja yhteisturva

Osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP-Pohjola osk, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki Pohjola Pankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP-Pohjola osk:n jäseniä olivat vuoden lopussa 213 osuuspankkia sekä Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Kotipankki Oyj. Lain mukaan osuuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti, ja keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä toistensa veloista ja sitoumuksista.

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat yhteisvastuussa niistä selvitystilassa tai konkurssissa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuksi sen varoista. Vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että yhteenliittymäläissa säädetyn selvitystilän edellytykset täyttyvät, keskusyhteisöllä on oikeus periä jäsenluottolaitoksiltaan keskusyhteisön säännöissä mainituin perustein ylimääräisiä maksuja tilikauden aikana enintään viisi tuhannesosaa jäsenluottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlasketusta loppusummasta käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin.

Kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjan haltijalla on kuitenkin lain kiinnitysluottopankki-toiminnasta 25 §:n mukaisesti OPAn selvitystilän tai konkurssin estämättä oikeus saada suoritus koko joukkovelkakirjalainan laina-ajalta sopimusehtojen mukaisesti joukkovelkakirjalainan vakuudeksi merkityistä varoista ennen muita saatavia.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2010	2009	2008
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,4	2,6	4,8
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,07	0,16	0,15
Omavaraisuusaste, %	3,1	3,1	2,8
Kulujen suhde tuottoihin, %	39	35	28

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulujen suhde tuottoihin, %

$$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä vero vaikutus huomioitu.

Riskienhallinta

OPAn hallitus on vahvistanut pankille vakavaraisuuden hallintaa koskevat periaatteet ja toimintaohjeet sekä asettanut riskirajat keskeisimmille riskimittareille. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. OP-Pohjola osk ohjaa ja valvoo kaikkien OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien yritysten, kuten OPAn riskienhallintaa.

OPA altistuu toiminnassaan luotto-, markkina- ja operatiivisille riskeille. OP-Pohjola osk on asettanut OPAn riskinkantokyvylle ja luottoriskeille valvontarajat. Pankin hallitus on vahvistanut riskienhallintaa koskevat periaatteet ja ohjeet sekä asettanut riskirajat keskeisimmille riskimittareille. Hallitus valvoo riskienhallintaa ja seuraa säännöllisesti pankin riskinkantokykyä ja riskitilannetta. Pankin johto vastaa riskienhallinnan toteutuksesta hallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti sekä raportoi hallitukselle ja OP-Pohjola osk:lle säännöllisesti liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta. Kokonaisuutena pankin suhtautuminen riskinottoon on maltillista.

Riskinkantokyky

OPAn riskinkantokyky säilyi hyvällä tasolla. Vakavaraisuussuhde oli 9,7 %:ia. Oman pääoman tuotto oli 2,4 prosenttia (2,6).

OPAn vakavaraisuutta ei pyritä turvaamaan voittovaroja kerryttämällä, vaan OP-Pohjola osk tekee yhtiöön pääomasijoituksia siten, että vakavaraisuus säilyy riittävänä. Kannattavuustason ratkaisee myyntipalkkiopolitiikka. Palveluyhtiönä OPA ei pyri maksimoimaan tulostaan, vaan omistajan asettaman minimitasan ylittävä kannattavuuspotentiaali ohjataan myyntipalkkioiden kasvattamiseen.

Luottoriskiasema

OPAn luottokanta oli tilikauden lopussa 5 008 miljoonaa euroa. Luottokannan laatu on korkea. Tilikauden lopussa OPAlla oli 21 järjestämätöntä luottoa pääoma-arvoltaan yhteensä 1,4 miljoonaa euroa. Arvonalentumisia pankki ei ole kirjannut tällä eikä aikaisemmillä tilikausilla.

Kiinnitysluottopankkina OPA voi myöntää luottoja vain laissa määritellyjä vakuuksia vastaan. Toisaalta myös OPAn luotonmyöntökriteerit tukevat luottokannan laadun säilymistä korkeana. Käytetyt kriteerit ovat OP-Pohjola-ryhmässä yleisesti käytettyjä kriteerejä tiukemmat.

Pankin luottoasiakkaat ovat yksityishenkilöitä ja asuntoyhteisöjä. Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden asiakasriskien yhteismäärä ylittäisi luottolaitoslain asettaman 25 prosentin rajan pankin omista varoista. Viiden suurimman asiakaskokonaisuuden asiakasriskien yhteismäärä oli 5,2 prosenttia pankin omista varoista.

Luottokannan hajaantuneisuuden ja turvaavien vakuuksien ansiosta OPAn luottoriskiasema on erittäin vakaa.

Markkinariskit

Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien likviditeetti- ja korkoriskit sekä valuuttakurssi-, osakekurssi- ja kiinteistöriskit. OPA ei ole tilikauden aikana altistunut valuuttakurssi-, osake- tai kiinteistöriskeille. Pankin käyttämät tuotteet ja markkinainstrumentit, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä käytettävät riskien seurantamenetelmät on määritelty hallituksen vahvistamassa markkinariskien hallinnan toimintaohjeessa.

Likviditeettiriskin hallinnan tarkoituksena on turvata pankin kyky suoriutua maksuvelvoitteista vaarantamatta liiketoiminnan jatkuvuutta, kannattavuutta tai vakavaraisuutta. OPAn kassavirtoja seurataan päivittäin maksuvalmiuden varmistamiseksi ja pitkän aikavälin jälleenrahoitusrakennetta (jälleenrahoitusriski) seurataan ja ennakoidaan säännöllisesti osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

Korkoriskillä tarkoitetaan markkinakorkojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja vakavaraisuuteen. OPA on suojannut asuntolainakantansa korkoriskin koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien asuntolainojen pohjakorkokassavirrat euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjojen kiinteät korot vaihtuviin markkinakorkoihin. Kaikkien johdannaissopimusten vastapuolena on Pohjola Pankki.

OPAn hallitus on asettanut pankin korko- että rahoitusriskeille riskirajat.

Pankin korko- ja rahoitusriskinottoa on rajoitettu myös kiinnitysluottopankkilain säännöksissä. Lain mukaan kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevista luotoista minkä tahansa 12 kuukauden aikana saatavien korkojen yhteenlaskettu määrä on oltava suurempi kuin kiinteistövakuudellisille jvk-lainoille samana aikana maksettavien korkojen yhteenlaskettu määrä. Lisäksi kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen jäljellä oleva keskijuoksuaika on oltava lyhyempi kuin niiden vakuutena olevien varojen jäljellä oleva keskijuoksuaika. OPAn toiminta on koko tilikauden ajan ollut sekä korkovirta- että juoksuaikatarkastelun osalta lainmukaista.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että puutteellisesti toimivista sisäisistä prosesseista, henkilöistä ja järjestelmistä tai ulkoisista tapahtumista aiheutuu tappiota. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria. Operatiiviset riskit arvioidaan säännöllisesti ja riskitilanne raportoidaan hallitukselle kokonaisuutena kerran vuodessa. Vuonna 2010 operatiivisista riskeistä pankille aiheutuneet tappiot olivat vähäisiä.

Henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät

OPAn palveluksessa oli tilikauden päättyessä 5 henkilöä (5). Pankin oman henkilöstön määrää pienentää se, että kaikki keskeiset tukitoiminnot hankitaan muilta OP-Pohjola-ryhmän yhteisöiltä.

OPA kuuluu OP-Pohjola-ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Henkilöstörahasto on työntekijöiden pitkän tähtäimen palkitsemismuoto. Pankki maksaa henkilöstörahastolle voittopalkkioita ennalta sovittujen periaatteiden mukaan. Rahaston jäsen voi nostaa rahasto-osuuksia rahaston säännöissä mainituin perustein.

Pankissa on käytössä johdon palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella toimitusjohtaja voi saada osittain Pohjola Pankin osakkeina ja osittain rahana selvitetävän palkkion. Palkkion suuruus määräytyy asetettujen tavoitteiden perusteella ja se suoritetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluttua.

Hallinto

OPA on OP-Pohjola osk:n kokonaan omistama kiinnitysluottopankki.

Hallitus

Hallitus johtaa OPAn toimintaa. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tehtävänä on huolehtia pankin hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain mukaan eivät kuulu varsinaiselle yhtiökokoukselle tai toimitusjohtajalle. Hallitus päättää pankin strategiasta ja keskeisistä liiketoimintatavoitteista. Hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että pankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

OPAn yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään 3 ja enintään 8 jäsentä. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 8. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan siten, että toimikausi alkaa valinnasta päättäneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy uuden hallituksen valinnan toimittavan yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsen on velvollinen eroamaan viimeistään 65 vuotta täytettyään. Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on vähintään puolet sen jäsenistä. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 11.

Maaliskuussa 2010 järjestetty yhtiökokous vahvisti uuden hallituksen kokoonpanon. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin toimitusjohtaja Mikko Rosenlund Tampereen Seudun Osuuspankista ja hallituksesta jäi pois toimitusjohtaja Risto Korpela Turun Seudun Osuuspankista. Elokuussa järjestetty ylimääräinen yhtiökokous valitsi uudeksi hallituksen jäseneksi talousjohtaja Harri Luhtalan OP-Pohjola osk:sta. Hallituksesta jäi pois toimitusjohtaja Harri Nummela.

Hallituksen kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja	Harri Luhtala	Talousjohtaja, OP-Pohjola osk
Varapuheenjohtaja	Mikko Hyttinen	Pankinjohtaja, OP-Pohjola osk
Jäsenet	Sakari Haapakoski	Pankinjohtaja, Oulun Osuuspankki
	Jari Himanen	Toimitusjohtaja, Etelä-Karjalan Osuuspankki
	Hanno Hirvinen	Pankinjohtaja, Pohjola Pankki
	Heikki Kananen	Toimitusjohtaja, Mäntsälän Osuuspankki
	Matti Nykänen	Osastonjohtaja, OP-Pohjola osk
	Mikko Rosenlund	Toimitusjohtaja, Tampereen Seudun Osuuspankki

Toimitusjohtaja

OPAn toimitusjohtajan on edistettävä pankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Toimitusjohtajan lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

OPAn toimitusjohtaja on Lauri Iloniemi.

Erillinen selvitys OPAn hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on saatavissa internet-osoitteesta op.fi.

Tarkastustoiminta

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin vuoden 2010 yhtiökokouksessa KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tarkastajana on toiminut KHT Eija Kauppi-Hakkarainen.

Pankin sisäisen tarkastuksen hoitaa OP-Pohjola osk:n sisäinen tarkastus.

Tulevaisuuden näkymät

Voimassaoleva joukkovelkakirjalainaohjelma mahdollistaa uusien kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen liikkeeseen laskuun vuonna 2011. Luottosalkun laadun arvioidaan säilyvän vahvana.

HALLITUKSEN ESITYS VUOSITULOKSEN KÄSITTELEMISESTÄ

OP-Asuntoluottopankin oma pääoma 31.12.2010 oli 158.798.933,05 euroa, josta jakokelpoinen oma pääoma oli

+ Tuloslaskelman mukainen tilikauden voitto	3.574.441,81
<u>+ Edellisten tilikausien tulos</u>	<u>10.224.491,24</u>
Yhteensä	13.798.933,05

Hallitus esittää, että vuodelta 2010 ei jaeta osinkoa. Jakokelpoiseen omaan pääomaan jätetään 13.798.933,05 euroa.

TULOSLASKELMA

Euroa	Liitetieto	2010	2009
Korkotuotot		63.313.822,52	68.928.298,24
Korkokulut		46.963.417,92	54.898.520,74
Korkokate	3	16.350.404,60	14.029.777,50
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	4	-8.449.713,45	-7.970.276,32
Kaupankäynnin nettotuotot	5	-1.036,11	-163,14
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	1.700,00	935,00
Liiketoiminnan muut tuotot	7	18.847,96	25.810,20
Henkilöstökulut	8	287.908,38	297.312,00
Muut hallintokulut	9	1.396.090,42	983.408,89
Liiketoiminnan muut kulut	10	1.397.621,79	863.646,26
Tulos ennen veroja		4.838.582,41	3.941.343,24
Tuloverot	11	1.264.140,60	1.017.210,06
Tilikauden voitto		3.574.441,81	2.924.133,18

OPAn LAAJA TULOSLASKELMA

Tilikauden voitto		3.574.441,81	2.924.133,18
Muut laajan tuloksen erät		-	-
Tilikauden laaja tulos yhteensä		3.574.441,81	2.924.133,18

TASE

Euroa	Liitetieto	31.12.2010	31.12.2009
Saamiset luottolaitoksilta	12	61.672.897,48	55.016.926,33
Johdannaissopimukset	13	71.255.402,44	75.934.017,13
Saamiset asiakkailta	14	5.008.381.179,40	4.360.036.154,13
Sijoitusomaisuus	15	17.000,00	17.000,00
Aineettomat hyödykkeet	16	913.546,18	941.764,88
Aineelliset hyödykkeet	17	3.169,63	5.459,87
Muut varat	18	48.790.397,53	63.176.885,22
Varat yhteensä		5.191.033.592,66	4.555.128.207,56
Velat luottolaitoksille	19	1.640.000.000,00	1.000.000.000,00
Johdannaissopimukset	20	21.835.298,29	11.971.037,91
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	21	3.286.746.721,13	3.310.810.830,82
Varaukset ja muut velat	22	63.310.822,38	71.726.839,86
Verovelat	23	341.817,81	395.007,73
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	24	20.000.000,00	20.000.000,00
Velat yhteensä		5.032.234.659,61	4.414.903.716,32
Oma pääoma			
Omistajien osuus			
Osakepääoma		60.000.000,00	60.000.000,00
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		85.000.000,00	70.000.000,00
Kertyneet voittovarot		13.798.933,05	10.224.491,24
Oma pääoma yhteensä	25	158.798.933,05	140.224.491,24
Velat ja oma pääoma yhteensä		5.191.033.592,66	4.555.128.207,56

RAHAVIRTALASKELMA

Tuhatta €	2010	2009
Liiketoiminnan rahavirta		
Laaja tulos	3.574	2.924
Oikaisut kauden voittoon	1.538	1.465
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Saamiset luottolaitoksilta	13.888	-13
Johdannaissopimukset	4.679	-1.859
Saamiset asiakkailta	-648.345	-1.380.332
Muut varat	14.394	-842
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Velat luottolaitoksille	640.000	130.000
Johdannaissopimukset	-9.393	-8.048
Varaukset ja muut velat	-8.421	1.773
Maksetut tuloverot	-1.317	-1.280
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	10.597	-1.256.212
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-246	-440
B. Investointien rahavirta yhteensä	-246	-440
Rahoituksen rahavirrat		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	-4.807	1.245.500
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-	-16.099
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, lisäykset	15.000	50.000
Maksetut osingot	-	-
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	10.193	1.279.401
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	20.544	22.749
	-	-
Rahavarat tilikauden alussa	41.129	18.380
Rahavarat tilikauden lopussa	61.673	41.129
Kauden voittoon tehdyt oikaisut		
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Poistot	277	136
Verot	1.262	1.280
Muut	-	49
Oikaisut yhteensä	1.538	1.465

OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

		Osake- pääoma	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2010	25	60.000	70.000	10.224	140.224
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		-	15.000	-	15.000
Kauden laaja tulos		-	-	3.574	3.574
Muut muutokset		-	-	-	-
Oma pääoma 31.12.2010		60.000	85.000	13.798	158.798

		Osake- pääoma	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2009	25	60.000	20.000	7.317	87.317
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		-	50.000	-	50.000
Kauden laaja tulos		-	-	2.924	2.924
Muut muutokset		-	-	-18	-18
Oma pääoma 31.12.2010		60.000	70.000	10.224	140.224

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liitetietojen sisällysluettelo

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. Riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

3. Korkotuotot ja -kulut
4. Palkkiotuotot ja -kulut, netto
5. Kaupankäynnin nettotuotot
6. Sijoitustoiminnan nettotuotot
7. Liiketoiminnan muut tuotot
8. Henkilöstökulut
9. Muut hallintokulut
10. Liiketoiminnan muut kulut
11. Tuloverot

Tasetta koskevat liitetiedot

12. Saamiset luottolaitoksilta
13. Johdannaissopimukset
14. Saamiset asiakkailta
15. Sijoitusomaisuus
16. Aineettomat hyödykkeet
17. Aineelliset hyödykkeet
18. Muut varat
19. Velat luottolaitoksille
20. Johdannaissopimukset
21. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
22. Varaukset ja muut velat
23. Verovelat
24. Velat, joilla on huonompi etuoikeus
25. Oma pääoma
26. Taseen luokittelu
27. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Vastuusitoumuksia ja johdannaissopimuksia koskevat liitetiedot

28. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
29. Vuokrasopimukset
30. Johdannaissopimukset

Muut liitetiedot

31. Henkilöstö ja lähipiiri
32. Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä
33. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Riskienhallinnan liitetiedot

34. Rahoitusvarat ja niistä tilikaudella kirjatut arvonalentumistappiot
35. Vastuut
36. Vastuut sektoreittain
37. Luottoriskit
38. Vastuut luottokelpoisuusluokittain
39. Varainhankinnan rakenne
40. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan
41. Rahoitusriski
42. Rahoitusvarojen ja -velkojen alle vuoden maturiteetit eräänymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan
43. Korkoriski
44. Kiinteistöriski

Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

YLEISTÄ

OP-Asuntoluottopankki Oyj (OPA) on kiinnitysluottopankkitoimintaa Suomessa harjoittava luottolaitos.

Pankki on osa osuuspankkien yhteenliittymää (OP-Pohjola-ryhmä), jossa OP-Pohjola osk (aikaisemmin OP-Keskus Osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista.

OP-Keskus osk:n toiminta uudelleenorganisoitiin 1.1.2011 siten, että OP-Pohjola-ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaa keskusyhteisöstä erillinen, OP-Pohjola osk:n kokonaan omistama palveluyhtiö OP-Palvelut Oy. OP-Keskus osk:n nimi muutettiin OP-Pohjola osk:ksi. OP-Pohjola osk toimii koko OP-Pohjola-ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätösperiaatteiden yhtenäisyyden varmistamiseksi OP-Pohjola osk on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita tilinpäätöksen laatimisesta. Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa sekä laskentaperiaatteita käsittelevän IAS8-standardin periaatteiden mukaisesti OP-Pohjola osk:n johtokunnan on vahvistettava sellaiset sovellettavat tilinpäätösperiaatteet, joihin ei ole saatavissa ohjausta kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista.

OP-Asuntoluottopankin kotipaikka on Helsinki, ja sen rekisteröity osoite on Teollisuuskatu 1b, PL 308, 00101 Helsinki.

Jäljennös Op-Asuntoluottopankki Oyj:n tilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.op.fi tai yhtiön pääkonttorista osoitteesta Teollisuuskatu 1b PL 308, 00101 Helsinki.

Pankin hallitus hyväksyi tilinpäätöksen 9.2.2011.

LAATIMISPERUSTA

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2010. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti. IFRS-standardien ohella OP-Asuntoluottopankin tilinpäätöksen laadintaan sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun 146 pykälän 6 momenttia.

Tilinpäätösperiaatteet ja laskentatavat ovat olennaisilta osiltaan samat kuin vuoden 2009 tilinpäätöksessä.

Seuraavilla standardeilla ja tulkinnoilla ei ole vaikutusta OP-Asuntoluottopankin tilinpäätöksessä:

- Muutettu IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen (voimaan 1.7.2009). Standardiin on tehty merkittäviä muutoksia. Muutokset laajentavat IFRS 3:n soveltamisalaa sekä vaikuttavat mm. hankinnoista kirjattavan liikearvon määrään sekä liiketoimintojen myyntituloksiin. Ehdollinen kauppahinta arvostetaan käypään arvoon ja sen myöhempi muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot, kuten asiantuntijapalkkiot, kirjataan jatkossa aktivoinnin sijaan kuluksi. Määräysvallattomien omistajien osuus voidaan arvostaa transaktiokohtaisesti joko käypään arvoon tai suhteellisena osuutena kohteen nettovaroista.
- Muutettu IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös (voimaan 1.7.2009). Muutettu standardi edellyttää tytäryrityksen omistusosuuden muutosten vaikutusten kirjaamista suoraan omaan pääomaan tilanteissa, joissa OP-Pohjola-ryhmällä säilyy määräysvalta. Määräysvallan menettämistilanteissa ryhmälle mahdollisesti jäävä sijoitus arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.
- IFRIC 17 Distribution of Non-cash Assets to Owners (voimaan 1.7.2009).
- IFRIC 18 Transfer of Assets from Customers (voimaan 1.7.2009).

- IFRS-standardien parannukset (annettu huhtikuu 2009, voimaantulon ajankohdat vaihtelevat).
- Muutettu IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät (voimaan 1.7.2009).
- Muutettu IFRS 2 Osakeperusteiset maksut – Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset liiketoimet konsernissa (voimaan 1.1.2010).

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, myytävissä olevia rahoitusvaroja ja suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa.

EU-komission lokakuussa 2008 julkistaman asetuksen EC 1004/2008 perusteella ei ole tehty rahoitusinstrumenttien uudelleen luokittelua.

Tuloslaskelman ja taseen luvut esitetään euroina ja sentteinä, muut tilinpäätöksen luvut esitetään tuhansina euroina.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Johdon arvioita ja harkintaa edellyttäviä laatimisperiaatteita on käsitelty jäljempänä yksityiskohtaisemmin kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin sisältyvät keskeiset epävarmuustekijät".

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

OP-Asuntoluottopankin tilinpäätös laaditaan euroina, joka on yhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan euromääräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät muutetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Ei-monetaariset tase-erät, jotka arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon, esitetään tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja monetaaristen tase-erien muuttamisesta euroiksi syntyvät kurssierot kirjataan valuuttakurssivoitoina tai -tappioina tuloslaskelman erään Kaupankäynnin nettotuotot.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Käyvän arvon määrytyminen

Käypä arvo on se rahamäärä, johon omaisuuserä voitaisiin vaihtaa tai jolla velka voitaisiin suorittaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrytyksessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten metodiikkojen kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden osapuolten välisten viimeaikaisten markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri tasoon sen mukaan, miten niiden käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3)

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Tilikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut.

Rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut, jos arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman seurauksena ja tällä on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroista tulevaisuudessa saataviin arvioituihin rahavirtoihin.

Arvonalentumisen objektiivisena näyttönä voidaan pitää mm:

- merkittävää heikkenemistä liikkeeseenlaskijan tuloksessa, luottoluokituksessa, taseessa, maksukäyttäytymisessä tai liiketoimintasuunnitelmissa sekä epäedullisia muutoksia liikkeeseenlaskijan taloudellisessa tai toiminnallisessa ympäristössä
- bona fide tarjousta ostaa sama tai samanlainen sijoitus markkinoilta alle hankinta-arvon
- tapahtumia tai olosuhteita, jotka heikentävät merkittävästi liikkeeseenlaskijan toimintamahdollisuuksia ja jatkuvuutta (going concern), esim. toiminnasta aiheutuneet negatiiviset kassavirrat, pääomien riittämättömyys, käyttöpääoman vähäisyys
- velallisen sopimusrikkomusta
- velalliselle annettua myönnytystä
- aikaisemmin kirjattua arvonalennusta
- rahoitusinstrumentin toimivien markkinoiden häviämistä

Oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta merkittävä tai pitkäaikainen arvonalentuminen alle sen hankintamenon on objektiivinen näyttö arvonalentumisesta.

Arvonalentumisten kirjaamista on käsitelty tarkemmin eri rahoitusinstrumenttiryhmien kohdalla.

Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja kirjaaminen taseessa

Rahoitusvarat ja velat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä niiden arvostuskäytännön mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin, lainoihin ja muihin saamisiin, eräpäivään saakka pidettäviin sijoituksiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sekä muihin rahoitusvelkoihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen, eräpäivään asti pidettävien sijoitusten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kauppapäivänä eli päivänä, jolloin sitoudutaan ostamaan tai myymään kyseinen rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä. Lainat ja saamiset kirjataan taseeseen sinä päivänä, jolloin asiakas nostaa lainan.

Rahoitusvaroja ja -velkoja ei netoteta, jollei niiden kuittaamiseen ole lakisääteistä oikeutta ja jollei kuit-tausta aiota käyttää.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden veloitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia tase-eriä ovat kaupankäynnin rahoitusvarat ja -velat, kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset sekä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat. Näitä viime mainittuja yhtiössä ei ole.

Kaupankäynnin rahoitusvarat ja -velat sekä johdannaissopimukset

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin varoihin kuuluvat saamistodistukset, osakkeet ja osuudet, jotka on hankittu tarkoituksena hyötyä lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävänä käsitellään myös kaikki johdannaissopimukset ja muut kuin tehokkaaseen suojaussuhteeseen määritetyt johdannaissopimukset.

Kaupankäynnin rahoitusvarat ja -velat sekä johdannaissopimukset arvostetaan taseessa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Lainat ja saamiset

Lainoiksi ja saamisiksi luokitellut rahoitusvarat ovat muita kuin johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joilla on kiinteät tai määriteltävissä olevat maksuvirrat ja jotka ovat syntyneet luovutettaessa rahaa, tavaroita tai palveluita. Lainoja ja saamia ei noteerata aktiivisilla markkinoilla ja ne käsitellään kirjanpidossa hankintamenon määräisinä.

Lainat ja saamiset merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa hankintameno, joka on annettu vastikkeeksi käypä arvo, johon on lisätty välittömästi kohdistettavissa olevat transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintameno.

Lainojen ja saamisten arvonalentumisia kirjataan saamisikohtaisesti ja saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset arvioidaan ja kirjataan saamisikohtaisesti, mikäli asiakkaan vastuiden määrä on merkittävä. Muilta osin arvonalentumiset arvioidaan ja kirjataan saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset kirjataan luottojen tase-erän vähennykseksi. Arvonalentumisen jälkeen koron tulouttamista jatketaan arvonalennetulle määrälle.

Arvonalentuminen kirjataan vain silloin, kun on saatu objektiivista näyttöä asiakkaan maksukyvyyn heikkenemisestä sen jälkeen, kun saaminen alun perin kirjattiin taseeseen. Saamisen arvo on alentunut, jos siitä kertyvät tulevat rahavirrat – vakuuden käypä arvo huomioon otettuna – ovat pienemmät kuin luoton ja sen maksamattomien korkojen kirjanpitoarvo. Tulevat rahavirrat diskontataan lainan alkuperäisellä korolla. Jos laina on vaihtuvakorkoinen, diskonttauskorona käytetään tarkasteluhetken sopimuksen mukaista korkoa. Arvonalentumisena kirjataan lainan kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman kerrytettävissä olevan rahavirran erotus.

Saamisryhmäkohtaista arvonalentumistarkastelua varten saamiset jaetaan luottoriskiltään samanlaisiin ryhmiin. Kustakin ryhmästä kirjataan ryhmäkohtainen arvonalentuminen, joka perustuu kokemukseräiseen keskimääräiseen arvioon tulevien tappioiden määrästä.

Laina kirjataan pois taseesta, kun kaikki perintätoimet on suoritettu loppuun tai muutoin johdon päätöksellä. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi. Mikäli asiakkaan maksukyvyyn palautumisesta saadaan objektiivista näyttöä, aiemmin kirjattujen arvonalentumisten määrä arvioidaan uudelleen ja maksukyvyyn parantumisesta aiheutuvat muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Myytäviksi olevat rahoitusvarat

Myytäviksi olevat rahoitusvarat ovat muita kuin johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joita ei sisällytetä edellä mainittuihin rahoitusvarojen luokkiin, mutta jotka saatetaan myydä ennen eräpäivää. Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan ostohetkellä taseeseen hankintameno, joka on niistä maksetun vastikkeeksi käypä arvo lisättyinä hankintaan suoraan kohdistettavilla transaktiomenoilla. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan

taseessa käypään arvoon. Arvonmuutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, josta ne kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuuserä kirjataan pois taseesta tai on objektiivista näyttöä siitä, että sen arvo on alentunut.

Myytävissä olevan rahoitusvarojen kohdalla objektiiviseksi näytöksi katsotaan saamistodistusten osalta esimerkiksi liikkeeseenlaskijan luottoriskiluokituksen huomattava negatiivinen muutos tai oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta sen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen aleneminen alle sen hankintamenon.

Jos arvopaperin markkina-arvo arvonalentumiskirjauksen jälkeen edelleen alentuu, kirjataan arvonalennus tuloslaskelmaan.

Jos myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitetun, arvonalentuneen saamistodistuksen käypä arvo myöhemmin nousee ja nousun voidaan objektiivisesti todeta liittyvän arvonalentumistappiokirjauksen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan. Jos arvonalentuneen oman pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo myöhemmin nousee, arvonnousu kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat -luokkaan sisällytetään muut kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi luokitellut rahoitusvelat. Muita rahoitusvelkoja ovat muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat. Muut rahoitusvelat kirjataan taseeseen selvityspäivänä ja käsitellään kirjanpidossa alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotetun hankintamenon määräisinä.

Johdannaissopimukset

Johdannainen on rahoitusinstrumentti tai muu sopimus, jonka arvo muuttuu tietyn koron, rahoitusinstrumentin tai hyödykkeen hinnan, valuuttakurssin, hinta- tai korkoindexin, luottoluokituksen tai luottoindexin tai muun vastaavan kohde-etuuden arvon muuttuessa. Johdannainen edellyttää sopimusta tehtäessä vain vähäistä nettosijoitusta, ja sopimus selvitetään tiettyinä päivinä tulevaisuudessa.

Johdannaissopimukset luokitellaan suojaaviin ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin sopimuksiin. OPA käyttää johdannaisia vain suojaavassa tarkoituksessa. Johdannaiset arvostetaan aina käypään arvoon.

OP-Pohjola-ryhmässä riskienhallinta on laatinut suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi.

Suojausperiaatteiden mukaisesti OP-Pohjola-ryhmässä voidaan suojautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta.

Sopimuksia ei voi käsitellä suojauslaskennan sääntöjen mukaisesti kirjanpidossa, mikäli IAS 39:n edellyttämä suojausinstrumentin ja siihen liittyvän suojauskohteen välinen suojaussuhde ei täytä standardin kriteerejä. OP-Pohjola-ryhmässä tehdään myös johdannaissopimuksia, joilla tosiasiaassa suojaudutaan taloudellisilta riskeiltä, mutta jotka eivät täytä näitä kriteerejä.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kumoavat suojatun kohteen vastaavat muutokset kokonaan tai osittain.

Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojauksen tehokkuus osoitetaan. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tekohekkellä ja sen aikana vertailemalla suojaavan ja

suojattavan instrumentin käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavaan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai portfolion käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin suojaus käyvän arvon menetelmällä kohdistuu pitkäaikaisiin kiinteäkorkoisiin velkoihin (omat emissiot), yksittäisiin luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. Suojausinstrumenttina käytetään koronvaihtosopimuksia sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia. Johdannaissuojauksella pyritään lukitsemaan vaihtuva- tai kiinteäkorkoisten, markkinaehtoisten saatavien ja velkojen korkomarginaali.

Käyvän arvon suojauslaskennassa suojaavan ja suojattavan instrumentin arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan Sijoitustoiminnan nettotuottoihin (myytävissä oleviin rahavaroihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat) ja Korkokatteeseen (luotot ja omat emissiot).

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Poistot kirjataan kuluksi arvioidun taloudellisen pitoajan kuluessa, joka tietokoneohjelmistojen ja lisenssien osalta on 2-6 vuotta. Hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa hyödykkeiden arvoa testataan arvonalentumisen varalta.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alunperin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat pääosin seuraavat:

Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
Atk-laitteistot	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, onko omaisuuden arvonalentumisesta viitteitä. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteiden olemassaolosta riippumatta kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain keskeneräisistä hyödykkeistä, liikearvosta ja niistä aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin arvio sen tulevaisuudessa kerryttämästä rahamäärästä, ylitys kirjataan kuluksi.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla (nettomyyntihinta) tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kerrytettävissä oleva rahamäärä pyritään lähtökohtaisesti määrittämään omaisuuserän nettomyyntihinnan kautta. Jos nettomyyntihintaa ei voida määrittää, omaisuuserälle määritellään käyttöarvo. Käyttöarvo on niiden vastaisten rahavirtojen nykyarvo, jonka omaisuuserän odotetaan kerryttävän. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Mikäli omaisuuserälle ei voida määrittää nettomyyntihintaa eikä se kerrytä itsenäistä, muista eristä riippumatonta rahavirtaa, määritellään arvonalentumistarve sen rahavirtaa tuottavan yksikön kautta, johon omaisuuserä kuuluu. Tällöin verrataan yksikköön sisältyvien omaisuuserien kirjanpitoarvoja koko rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumisen kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta missään tilanteessa.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus.

Rahoitusleasingsopimuksella vuokralle otetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja vastaava rahoitus leasingvelka muissa veloissa. Vuokralle otetut hyödykkeet merkitään sopimuksen alkamisajankohtana taseeseen varoiksi ja veloiksi määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokratun hyödykkeen käypä arvo tai sitä alempi vähimmäisvuokrien nykyarvo. Poistot aineellisiin hyödykkeisiin kirjatusta varoista tehdään taloudellisen pitoajan tai lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusmenot kirjataan korkokuluihin siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Myynti- ja takaisinvuokraustilanteissa myyntivoitot jaksotetaan vuokrasopimusajalle.

Muulla vuokrasopimuksella vuokralle otettujen hyödykkeiden vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluiksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa.

TYÖSUHDE-ETUDET

Eläke-etuudet

OPAn työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan joko OP-Eläkekassassa tai vakuutusyhtiöltä otetuina vakuutusina. Työntekijöiden lisäeläketurva on järjestetty OP-Eläkesäätiön tai vakuutusyhtiön kautta.

OPAlla on sekä etuus pohjaisia että maksupohjaisia eläkejärjestelyjä. OP-Eläkekassassa hoidetut eläkejärjestelyt työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeiden rahastoiduilta osin katsotaan etuus pohjaisiksi järjestelyiksi. OP-Eläkesäätiössä hoidetut järjestelyt ovat kokonaisuudessaan etuus pohjaisia.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkilöstökulut". Maksupohjaisissa järjestelyissä vakuutusmaksut kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä muita maksuveltoitteita ei ole.

Etuus pohjaiset järjestelyt OP-Eläkekassassa ja OP-Eläkesäätiössä rahoitetaan suorituksilla, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Etuus pohjaisissa järjestelyissä omaisuuseränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla. Lisäksi huomioidaan vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttauskorko on määritelty yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Siirtymähetkellä 1.1.2004 kaikki kertyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjattiin avaavan IFRS-taseen omaan pääomaan IFRS -1 standardin salliman helpotuksen mukaisesti. Tämän jälkeen syntyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 prosenttia eläkevelvoitteesta tai 10 prosenttia varojen käyvästä arvosta.

Osakeperusteiset työsuhde-etuudet

OPAlla on käytössä johdon palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella siihen kuuluva henkilö voi saada osittain Pohjola Pankki Oyj:n osakkeina ja osittain rahana selvitetävän palkkion ns. ansainta- ja sitouttamisjakson aikana suorittamistaan palveluista.

Omana pääomana maksettavat osakeperusteiset työsuhde-etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan tasaerinä kuluksi ja oman pääoman lisäykseksi oikeuden ansainta- ja sitouttamisjakson kuluessa. Rahana maksettavat osakeperusteiset palkkiot ja niitä vastaava velka arvostetaan käypään arvoon kunkin kauden päättyessä velan suorittamiseen saakka. Sekä omana pääomana että rahana maksettavien palkkioiden tulosvaikutus kirjataan henkilöstökuluihin.

TULOVEROT

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallinen verokulu tai -tuotto.

Laskennallinen verovelka lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertymisen ansiosta on todennäköistä, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, myöskään laskennallisen veron muutosta ei kirjata tuloslaskelmaan vaan omaan pääomaan.

TULOUTUSPERIAATTEET

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Tällainen korkosaaminen sisällytetään arvonalentumisen testaukseen. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus.

Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Tuloslaskelmassa esitetään tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Yhteenveto tuloslaskelmaerien esittämisestä tilinpäätöksessä:

Korkokate	Korkoinstrumenttien saadut ja maksetut korot, jaksotettu nimellisarvon ja hankinta-arvon välinen erotus, korkojohdannaisten korot sekä arvonmuutos käyvän arvon suojauksessa
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	Palkkiotuotot ja -kulut sekä epälikvideihin johdannaisiin liittyvän ns. Day 1 profitin jaksotus
Kaupankäynnin nettotuotot	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset ilman kertyneitä korkoja, myyntivoitot ja -tappiot sekä osingot
Sijoitustoiminnan nettotuotot	Myytavissä olevien rahoitusvarojen realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset, osingot sekä sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutokset, myyntivoitot ja -tappiot, vuokrat ja muut kiinteistöihin liittyvät kulut
Liiketoiminnan muut tuotot	Muut liiketoiminnan tuotot
Henkilöstökulut	Palkat, palkkiot, eläkekulut, henkilösivukulut
Muut hallintokulut	Toimistokulut, atk-kulut, muut hallintokulut
Liiketoiminnan muut kulut	Poistot, vuokrat ja muut kulut

SEGMENTTIRAPORTOINTI

OPA harjoittaa vain asuntorahoitusta, joten segmenttiraportointia ei tästä syystä esitetä.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Saamisten arvonalentumistestaus laaditaan joko saamiskohtaisesti tai saamisryhmäkohtaisesti. Saamiskohtainen arvonalentumistestaus perustuu johdon arvion tulevaisuuden rahavirroista lainakohtaisesti. Kriittisimpänä tekijänä lainakohtaisessa arvonalentumistestauksessa on määrittää rahavirta, jonka toteutuminen on todennäköisintä.

Saamisryhmäkohtaista arvonalentumistarkastelua varten saamiset jaetaan luottoriskiltään samanlaisiin ryhmiin. Saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiskirjaukset perustuvat historiatietoon pohjautuvaan arvion tulevista tappioista. Tällöin johdon harkintaa tarvitaan siihen, kuinka hyvin historiatietoon perustuvat arviot tulevaisuuden tappioista vastaavat toteutuneita tappioita ja tarvitaanko mahdollisia oikaisuja historiatietoon perustuviin arvioihin tulevista tappioista.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen, lainoihin ja saamisiin sisältyvien saamistodistusten sekä eräpäivään asti pidettävien sijoitusten arvonalentumisen testaus on tehtävä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Mikäli arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä, arvon alentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta arvonalentuminen on lisäksi kirjattava, mikäli arvonalentuminen on merkittävä tai pitkäaikainen. Merkittävän ja pitkäaikaisen arvonalennuksen määrittäminen on osa normaalia johdon harkintaa. Määrittäminen tehdään instrumenttikohtaisesti, ottaen huomioon tilinpäätöksen yleiset periaatteet sekä standardien edellytykset.

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon on lisäksi arvioitava, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio instrumentin käyvästä arvosta. Muutoin rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla. Johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Siltä osin, kun mallien tuottamiin tuloksiin ei ole käytettävissä markkinoilta saatavia syöttötietoja, johdon on

arvioitava kuinka paljon käytetään muita tietoja. Arvostusmenetelmien toimivuutta lisäksi tarkastellaan säännöllisesti.

Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä omaisuuseränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvillä arvoilla ja kirjaamattomilla vakuutusmatemaattisilla voitoilla ja tappioilla sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla menoilla. Laskennassa on käytetty tulevaisuutta koskevia vakuutusmatemaattisia oletuksia muun muassa diskonttauskorkoa, varojen tuotto-odotusta, tulevia palkkojen ja eläkkeiden korotuksia, työvoiman vaihtuvuutta ja inflaatiota koskien.

UUDET STANDARDIT JA TULKINNAT

OPA ottaa käyttöön vuonna 2011 seuraavat standardit ja tulkinnat:

- Muutettu IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Classification of Right Issues (voimaan 1.2.2010). Muutoksella ei ole vaikutusta OPAn tilinpäätökseen.
- IFRIC 19 Rahoitusvelkojen muuttaminen oman pääoman ehtoiksi instrumenteiksi (voimaan 1.7.2010 tai myöhemmin alkavilla tilikausilla). Muutoksella ei ole vaikutusta OPAn tilinpäätökseen.
- IAS 24 (uudistettu) Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä (voimaan 1.1.2011). Muutoksella ei ole vaikutusta OPAn tilinpäätökseen.
- IFRIC 14 IAS 19 (muutettu) Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys (voimaan 1.1.2011). Muutoksella ei ole vaikutusta OPAn tilinpäätökseen.
- IFRS-standardien parannukset (annettu toukokuu 2010, voimaan pääsääntöisesti 1.1.2011).

IASB:n (International Accounting Standards Board) yksityiskohtaisemmin aikataulutettu projektiohjelma ulottuu vuoden 2011 loppuun. Muutokset tulevat koskemaan rahoitusinstrumenttien esittämistapaa ja arvostamista, arvonalentumisten käsittelyä, suojauslaskentaa sekä varojen ja velkojen netottamista. Muut merkittävät muutokset liittyvät tilinpäätöksen esittämiseen, työsuhde-etuuksiin, vuokrasopimuksiin sekä vakuutus sopimuksiin. Lisäksi IASB on ennakoanut julkaisevansa myös muita tilinpäätösinformaatiota koskevia muutoksia. OP-Pohjola-ryhmässä seurataan muutosten etenemistä aktiivisesti.

Liite 2. Riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet

---

Riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan yleiset periaatteet

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on turvata OPAn riskinkantokyky ja varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Vakavaraisuuden hallinta on integroitu osaksi OPAn liiketoiminnan ohjausta ja johtamista. OPAn vakavaraisuuden hallinta järjestetään keskusyhteisön antamien ohjeiden mukaisesti.

Sisäistä valvontaa, luotettavan hallinnon järjestämistä ja vakavaraisuuden hallintaprosessia sääntelevät Luottolaitoslain säännökset sekä Finanssivalvonnan standardit, määräykset ja ohjeet. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että ryhmän keskusyhteisönä toimiva OP-Pohjola osk (keskusyhteisö) ohjaa yhteenliittymän toimintaa ja antaa siihen kuuluville yrityksille ohjeita. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään myös, että osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti yhteenliittymän tasolla. OP-Pohjola-ryhmä on finanssiryhmittymä, joka muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain tarkoittaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sekä laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säännellyn yhteenliittymän. OP-Pohjola-ryhmän valvonnasta vastaa Finanssivalvonta.

OP-Pohjola-ryhmän vakavaraisuuden hallinnan periaatteet hyväksytään keskusyhteisön hallintoneuvostossa. Periaatteissa määritellään yleiset puitteet sille, miten vakavaraisuuden hallintaan liittyvät lakisääteiset ja sääntömääräiset velvoitteet täytetään sekä miten Finanssivalvonnan ohjeistusta yleisesti sovelletaan OP-Pohjola-ryhmätasolla ja OP-Pohjola-ryhmään kuuluvissa yhteisöissä.

Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla varmistetaan päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen sekä voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö. Sisäinen valvonta varmistetaan luotettavalla hallinnolla ja vakavaraisuuden hallinnalla. Se on osa jokapäiväistä toimintaa ja sitä toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla.

Liiketoiminnalle asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumisen seuranta on OP-Pohjola-ryhmässä keskeinen osa sisäistä valvontaa. Keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvistaa säännöllisesti OP-Pohjola-ryhmän strategian, joka ohjaa liiketoiminnan suunnittelua ja tavoiteasetantaa kaikissa OP-Pohjola-ryhmän yhteisöissä. OPAn strategian laadinnan yhteydessä hallitus on asettanut tavoitteet pankin pitkän aikavälin ja vuositason menestysmittareille. Menestysmittaristo muodostaa yhdessä riski- ja valvontarajamittareiden kanssa kokonaisuuden, johon OPAn tavoiteasetanta, seuranta ja palkitseminen merkittävilta osin perustuvat.

OPA laatii myös säännöllisesti tulosennusteen ja pääomasuunnitelman, joiden tavoitteena on kiinnittää hyvissä ajoin huomio liiketoimintapäätösten vaikutukseen vakavaraisuuteen, tuloskehitykseen ja menestysmittareiden arvoihin.

Luotettava hallinto

Luotettavan hallinnon periaatteita noudattamalla varmistetaan ammattitaitoinen, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukainen johtaminen sekä luotettava ja riittävän läpinäkyvä toiminta. OPAn hallitus on vahvistanut luotettavaa hallintoa koskevat periaatteet osana pankin vakavaraisuuden hallinnan periaatteitaan.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite on turvata OPAn riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi OPAn tai koko OP-Pohjola-ryhmän kannattavuuden, vakavaraisuuden tai toiminnan jatkuvuuden.

Riskienhallintaprosessi pitää sisällään riskien tunnistamisen, mittaamisen ja arvioinnin sekä niiden rajoittamisen, raportoinnin ja valvonnan. OPAn laadullisia ja muita ei-mitattavia riskejä hallitaan mm. varmistamalla, että OPAn vakavaraisuuden hallintaprosessi on kokonaisuudessaan järjestetty ohjeiden mukaisesti ja että ohjeiden noudattamista valvotaan ja poikkeamista raportoidaan säännöllisesti. Hallitus on vahvistanut OPAlle riskienhallintaa koskevat riskilajikohtaiset toimintaohjeet ja menettelytavat keskusyhteisön ohjeistuksen pohjalta.

Riskienhallinnan riippumattomuus liiketoiminnasta toteutuu yleisesti siten, että OPAn ylimmän johdon lisäksi riskinottoa valvoo OPAn liiketoiminnasta riippumaton keskusyhteisön Riskienhallinta. Sen tehtävänä on arvioida OPAn käyttämiä riskienhallintajärjestelmiä, riskejä ja niiden tasoa. Keskusyhteisön Riskienhallinta ohjaa lisäksi OPAA riskienhallintajärjestelmien kehittämisessä ja ylläpitämisessä. Keskusyhteisön Sisäinen tarkastus arvioi säännöllisesti OPAn riskienhallinnan riittävyden.

OP-Pohjola-ryhmässä mitattavissa olevat riskit rajoitetaan riskinkantokyvylle ja keskeisimmille riskilajeille asetetuilla riskirajoilla. Mittariston kattavuus ja kehittämistarpeet tarkistetaan vuosittain. Ennen riskimittariston ja riskirajojen vahvistamista siitä pyydetään lausunto keskusyhteisön Riskienhallinnalta. Keskusyhteisön johtokunta on asettanut OPAn riskinkantokyvylle ja luottoriskeille valvontarajat, joita OPAn ei tule toiminnassaan ylittää.

Taloudellinen pääoma ja stressitestit

OPA noudattaa taloudellisen pääoman ja stressitestien käytössä keskusyhteisön ohjeita.

Taloudellinen pääoma on OP-Pohjola-ryhmän oma laskennallinen arvio pääoman määrästä, joka riittää kattamaan liiketoimintaan sisältyvät riskit.

Taloudellisen pääoman mallissa lasketaan ryhmän sisäisten riskimallien perusteella riskien kattamiseksi tarvittava taloudellinen pääoma käyttäen yhden vuoden aikahorisonttia ja 99,97 prosentin luottamusväliä.

Taloudellinen pääoma lasketaan luottoriskille, pankkitoiminnan korko-, osake- ja kiinteistöriskille, markkinariskeille ja operatiivisille riskeille. Lisäksi mallissa varataan taloudellista pääomaa rahoitusriskin, liiketoimintariskin ja toimintaympäristöstä aiheutuvan riskin kattamiseksi. OP-Pohjola-ryhmän menestys- ja riskirajamittaristossa hyödynnetään taloudelliseen pääomaan perustuvia mittareita.

Stressitestejä käytetään sen arvioimiseen, miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa OPAan. Stressitestien avulla voidaan tunnistaa yhtiön kannalta keskeisimmät riskit ja arvioida, miten haavoittuvainen yhtiön taloudellinen asema on näiden riskien suhteen.

Riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan organisointi

Keskusyhteisö vastaa OP-Pohjola-ryhmätasoa koskevasta riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta sekä OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintajärjestelmän riittävydestä ja ajanmukaisuudesta. Keskusyhteisö antaa ryhmään kuuluville yhteisöille ohjeita riskienhallinnan turvaamiseksi ja valvoo, että ne toimivat viranomaissäännösten, omien sääntöjensä, Keskusyhteisön antamien ohjeiden ja OP-Pohjola-ryhmän sisäisten sekä asiakassuhteissa asianmukaisten ja eettisesti hyväksyttävien menettelytapojen mukaisesti. OPA vastaa omasta vakavaraisuuden hallinnastaan toimintansa luonteen mukaisesti. OPAssa riskienhallinnasta vastaa toimitusjohtaja yhdessä hallituksen kanssa.

Keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvistaa OP-Pohjola-ryhmän strategian, joka sisältää keskeiset riskienhallintaa koskevat linjaukset. Lisäksi keskusyhteisön hallintoneuvosto vahvistaa OP-Pohjola-ryhmän vakavaraisuuden hallintaa koskevat periaatteet, liiketoiminnan tavoitteet, pääomasuunnitelman perusteet sekä riskinkantokykyä ja eri riskilajeja koskevat riskirajat. Hallintoneuvosto seuraa säännöllisesti OP-Pohjola-ryhmän ja OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin liiketoiminnan, riskinkantokyvyn ja riskitilanteen kehitystä.

Keskusyhteisön johtokunta arvioi vähintään vuosittain OP-Pohjola-ryhmän strategian ja riskirajojen sekä pääomasuunnitelman ja omien varojen ennakoivan varautumissuunnitelman ajantasaisuuden. Johtokunta myös vastaa vakavaraisuuden hallintaan liittyvien järjestelmien ja menettelytapojen riittävydestä ja ajanmukaisuudesta sekä yleisten vakavaraisuuden hallintaan liittyvien ohjeiden antamisesta OP-Pohjola-ryhmän yhteisöille. Johtokunta vahvistaa OP-Pohjola-ryhmän riskienpolitiikan sekä yleiset vakavaraisuuden hallintaan liittyvät linjaukset. Johtokunta raportoi hallintoneuvostolle OP-Pohjola-ryhmän, keskusyhteisön ja siihen kuuluvien yhteisöjen sekä osuuspankkien liiketoiminnan, riskinkantokyvyn ja riskitilanteen kehityksestä.

OP-Pohjola-ryhmän riskienhallinnan ohjaus on liiketoiminnasta riippumaton vastuualue, joka linjaa, ohjaa ja valvoo ryhmän ja sen yhteisöjen kokonaisvaltaista riskienhallintaa ja analysoi riskiasemaa. Riskienhallinnan ohjaus vastaa ryhmätason ja yhteisöille tarjottavien riskienhallintajärjestelmien ja riskienhallinnan menetelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Riskienhallinta laatii säännöllisesti OP-Pohjola-ryhmän vakavaraisuuden hallinnan raportin, joka sisältää kuvauksen OP-Pohjola-ryhmän vakavaraisuuden hallintaprosessista sekä riskienhallinnan arvion pääoman riittävydestä suhteessa strategian pitkän aikavälin menestysmittareihin ja riskirajoihin.

Keskusyhteisön johtokunnalle raportoiva OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintatoimikunta varmistaa OP-Pohjola-ryhmän pitkän aikavälin toimintaedellytyksiä. Se ohjaa ryhmän riskienhallintaa ja vakavaraisuuden hallintaa sekä valvoo niitä koskevien linjausten toteutumista ryhmän eri yhteisöissä. Riskienhallintatoimikunta tekee keskusyhteisön johtokunnalle esityksiä riskienhallintaan ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvistä yleisistä periaatteista. Se valvoo myös, että riskienhallinnalliset näkökohdat otetaan riittävästi huomioon liiketoiminnassa ja sen kehittämisessä.

Keskusyhteisön johtokunnan asettama luottoriskitoimikunta linjaa, ohjaa ja valvoo ryhmän ja sen yhteisöjen luottoprosessia ja luottoriskiasemaa. Se varmistaa, että luottosalkku vastaa voimassa olevaa riskipolitiikkaa ja sitä, että asiakaskokonaisuuksien vastuut sekä ryhmätasolla että jäsenyhteisöissä noudattavat asetettuja vastuurajoja. Jäsenpankeilla tulee olla luottoriskitoimikunnan myöntämä voimassa oleva lupa, kun asiakaskokonaisuuden asiakasriski on tai uhkaa nousta yli 20 %:iin luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmän omista varoista.

Keskusyhteisön Tarkastus tukee vakavaraisuuden hallintaa tarkastamalla, että OP-Pohjola-ryhmän yhteisöt toimivat lakien, viranomaissäännösten, keskusyhteisön ohjeiden sekä sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti tuloksellisesti ja turvallisesti. Keskusyhteisön Tarkastus tarkastaa myös riskienhallintaa ja sitä, että riskien valvontajärjestelmät vastaavat toiminnan asettamia vaatimuksia.

OP-Asuntoluottopankin riskienhallinta

OPAn hallitus on vahvistanut pankille vakavaraisuuden hallintaa koskevat periaatteet ja toimintaohjeet sekä asettanut riskirajat keskeisimmille riskimittareille. Toimitusjohtaja vastaa vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi säännöllisesti liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskitilanteesta hallitukselle.

Riskienhallinnan arvioinnin riippumattomuus liiketoiminnasta toteutuu yleisesti siten, että riskienhallinnan arviointi perustuu Keskusyhteisön riskienhallinnan tuottamiin raportteihin sekä Keskusyhteisön Tarkastuksen arviointeihin OPAn riskienhallinnan riittävydestä. Keskusyhteisö tuottaa mitattavia riskejä koskevat raportit OPAlle keskitetysti. Keskusyhteisön Tarkastus tarkastaa myös OPAn riskienhallintaa.

Luotonmyöntämisvaltuudet on vahvistettu välittäjäpankkien ja OPAn välisessä asiamiessopimuksessa. Luottopäätökset tehdään pääsääntöisesti luoton välittäjäpankissa.

Asunto-osakeyhtiöiden rakennusaikaisen rahoituksen osalta päätökset kuitenkin tulee hyväksyttävä OPAssa, jossa niistä tekee päätöksen luottotoimikunta.

OPAn merkittävimmät yksittäiset riskilajit ovat luottoriski, likviditeettiriski ja korkoriski. Muita OPAn liiketoimintaan liittyviä riskejä ovat operatiiviset riskit ja strateginen riski.

Riskinkantokyky ja kannattavuus

Riskinkantokyky pidetään riittävänä huolehtimalla riittävästä vakavaraisuudesta. OPAn omat varat pidetään riittävällä tasolla liiketoiminnan arvioituihin riskeihin nähden. Tarvittavien omien varojen määrän arvioinnin lähtökohtana ovat sekä viranomaispääomavaatimukset että Keskusyhteisön laskentamalliin perustuva OPAn taloudellinen pääoma. Riskit, jotka eivät sisälly pääoman laskentaan, sekä laskentaan liittyvät epävarmuustekijät otetaan huomioon pitämällä riittävä pääomavaateet ylittävä omien varojen puskuri. Omien varojen riittävyys varmistetaan Keskusyhteisön yleisillä stressitesteillä ja erityistilanteissa tarvittaessa OPAn oman toimintaympäristön epäsuotuisaan kehitykseen liittyvillä stressitesteillä. Omistaja tekee yhtiön pääomasijoituksia luottokannan kasvun edellyttämässä laajuudessa.

OPA toimii OP-Pohjola-ryhmän asuntorahoituksen välineenä. Tästä roolista johtuen pankki ei pyri maksimoimaan kannattavuuttaan, vaan pyrkii maksamaan kannustavat myyntipalkkiot asiamiehinhän luottojen välittäjänä toimiville OP-Pohjola-ryhmän jäsenpankeille. Kannattavuustaso pidetään kuitenkin riskinkantokyvyn näkökulmasta riittävänä.

Luottoriskit

Luottoriskien hallinnan tavoitteet ja yleiset periaatteet

Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka johtuu siitä, etteivät sopimusosapuolet kykene suoriutumaan sovituista velvoitteistaan eivätkä saadut vakuudet turvaa saatavia. Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien luottoriskien negatiiviset tulosvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on valvottu (kurinalainen) rahoitusprosessi, jota ohjaavat luottoriskipolitiikat, päätöksentekovaltuudet ja toimintaohjeet. Pankkiliiketoiminnassa luottoriskiä hallitaan käytännössä asiakasvalinnoilla, vakuuksin, kovenanttiehoilla sekä riskikeskittymiä välttämällä. OPA myöntää uusia asuntovakuudellisia luottoja vain henkilöasiakkaille, mikä estää yksittäisten asiakasvastuiden kasvun merkittäväksi suhteessa omiin varoihin.

Luottoriskien hallintamenetelmät

Luottoriskien hallinnan lähtökohta ja OP-Pohjola-ryhmän pankkien erityinen vahvuus on paikallinen ja perusteellinen asiakastuntemus. Luotonanto tapahtuu ensisijaisesti asiakkaan riittävän ja todennetun velanhoitokyvyn perusteella. Sitoumusten takaisinmaksun varmistamiseksi asiakkaan vastuilla tulee olla turvaavat vakuudet.

Henkilöasiakkaiden velanhoitokyvyn ja luottoriskin arvioinnissa hyödynnetään henkilöasiakkaiden rahoitushankkeiden luottoluokitteluja ja maksukykykaskelmia. Luottoluokittelulla ohjataan vastuun myöntämistä, suhtautumista vakuusvajeeseen ja vastuiden hinnoittelua.

Maksukykykaskelmilla varmistetaan, että henkilöasiakas pystyy suoriutumaan velvoitteistaan. Rahoitusneuvottelussa huomioidaan korkotason nousun vaikutus kuukausimaksuun laskemalla luoton kuukausimaksun vertailulaskelma myös kuuden prosentin korolla. Velanhoitokulujen vakauttamiseksi korkotason nousun varalta OP-Pohjola-ryhmä tarjoaa kotitalouksien asuntoluotoille ja yritysten luotoille korkokattosopimuksia ja kiinteäkorkoisia luottoja. Luoton takaisinmaksua turvaamaan tarjotaan luottoon liitettävää vakuutusta sairauden ja työttömyyden varalle.

Luottoriskien seuranta on jatkuvaa. Seurannan kohteina ovat mm. luottokannan kehitys ja jakaumat luottoluokittain, järjestämättömien saamisten ja rästien kehitys sekä muut luottosalkkujen laatua ja rakennetta kuvaavat raportit. Rästeiksi lasketaan luottojen lyhennykset ja korot, joita ei ole maksettu eräpäivänä.

Luottoluokittelu

Luottoriskin ottamista ohjataan ja riskin määrää arvioidaan OP-Pohjola-ryhmässä luottoriskimalleja hyödyntäen. Luottoluokittelun lisäksi otetaan huomioon mm. vakuusasema ja vastuun määrä. OPAssa malleilla on vaikutusta mm:

- luotonmyönnössä ja hinnoittelussa,
- luottopäätöksentekotasojen määrittämisessä,
- luottosalkun laadullisten tavoitteiden asettamisessa ja seurannassa,
- luottoriskiraportoinnissa,
- taloudellisen pääoman laskennassa,
- joukkovelkakirjojen vakuudeksi kelpaavien asuntoluottojen luokitteluissa.

Luottoluokittelu ja maksukyvyttömyyden todennäköisyys

Luottoluokittelun tarkoituksena on ryhmitellä asiakkaat riskin mukaisesti. Asiakkaan luottoluokka arvioi riskiä siitä, että asiakkaan jostakin vastuusta tulee vuoden sisällä järjestämätön saatava tai sitä vakavampi maksuhäiriö. Tämän riskin suuruudesta kertoo kullekin luottoluokalle arvioitu maksukyvyttömyyden todennäköisyys (PD, probability of default). PD on maksukyvyttömyyden keskimääräinen todennäköisyys vuoden aikana yli suhdannekierron. Hyvässä taloussuhdanteessa tietyn luottoluokan toteutuneet maksukyvyttömiä asiakkaiden osuudet siis tyypillisesti alittavat mallissa käytetyn PD:n ja huonossa suhdanteessa ylittävät.

OP-Pohjola-ryhmässä on käytössä useita erilaisia luokittelumalleja asiakkaiden maksukyvyyn arviointiin. Henkilöasiakkaiden luotot luokitellaan omilla luokittelumalleillaan hakemusvaiheessa ja osana pankin luottokantaa.

Henkilöasiakkaiden luottihakemusten luokittelumallia käytetään hankkeen luottoriskin arviointiin, kun asiakas hakee uutta rahoitusta. Luokittelu perustuu luottihakemuksessa kerättäviin tietoihin sekä velallisten OP-Pohjola-ryhmän tietojärjestelmistä löytyviin maksukäyttäytymistä ja asiointihistoriaa koskeviin tietoihin. Luottoluokittelussa on käytössä yhteensä 16 luokkaa.

Henkilöasiakkaiden luottokannan luokittelumallilla luokitellaan henkilöasiakkaiden vastuut, joiden velallisista joku on ollut OP-Pohjola-ryhmän asiakkaana viimeiset puoli vuotta. Asiakkaan maksukäyttäytymiseen ja muuhun asiointihistoriaan perustuva luottokannan luokittelu päivitetään kerran kuukaudessa. Luokitteluasteikko on sama kuin hakemusten luokittelussa.

Tappio-osuus ja vastuun määrä

OP-Pohjola-ryhmän luottoriskimalleissa tappio-osuudella (LGD, loss given default) arvioidaan taloudellista tappiota (osuutena asiakkaan kokonaisvastuista), joka pankille koituisi, jos asiakkaasta tulisi vuoden sisällä maksukyvytön. Kun asiakkaan maksukyvyttömyyden todennäköisyys arvioidaan luottoluokkaa vastaavalla PD-arvolla, voidaan asiakkaasta vuoden sisällä odotettavissa olevien luottotappioiden osuus vastuista arvioida PD:n ja LGD:n tulona.

LGD on arvioitu taantumien olosuhteiden mukaisesti, koska vapaaehtoinen rästien hoito ja vakuuksien arvot vaihtelevat merkittävästi taloudellisten suhdanteiden myötä. Tappio-osuus ennustetaan jokaiselle asiakkaalle suoraan prosenttiosuutena, jota hyödynnetään mm. luottojen minimihintasuosituksissa.

Rahamääräisten luottotappioiden ennustaminen edellyttää arviota vastuiden määrästä, joka asiakkaalla olisi maksukyvyttömyyden toteutuessa. OP-Pohjola-ryhmän luottoriskimalleissa asiakkaan vastuun määrän kehittymistä vuoden sisällä pyritään ennustamaan vastuun määrällä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, exposure at default). Kun tiedetään kuinka suuri prosenttiosuus asiakkaan vastuista keskimäärin koituu tappioksi seuraavana vuonna, saadaan odotettavissa olevat euromääräiset luottotappiot ennustettua kertomalla osuus EAD:llä.

Luottoriskimallien käyttö vakavaraisuuslaskennassa

Finanssivalvonta on myöntänyt OP-Pohjola-ryhmälle luvan siirtyä vaiheittain sisäisten luottoluokitusten menetelmän (IRBA, Internal Ratings Based Approach) käyttöön vakavaraisuuslaskennassa. Syyskuussa 2008 laskenta aloitettiin sisäisten luottoluokitusten perusmenetelmällä ryhmätasolla oman pääoman ehtoïsille sijoituksille ja Pohjola Pankin yritys vastuille.

Sisäisten luokitusten perusmenetelmässä kunkin asiakkaan vastuiden riskipaino riippuu OP-Pohjola-ryhmän omilla malleilla lasketusta maksukyvyttömyyden todennäköisyydestä (PD). Tappio-osuus (LGD) ja vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD) lasketaan viranomaisten asettamilla malleilla.

Ryhmän muiden merkittävien vastuuryhmien vakavaraisuuslaskennassa on tavoitteena siirtyä sisäisten luottoluokitusten menetelmään syyskuussa 2011.

Luottoriskimalleihin liittyvä päätöksenteko ja arviointi

Luottoriskimallien käyttöönotosta ja merkittävistä muutoksista päättää OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintatoimikunta. Päätökset perustuvat keskusyhteisön johtokunnan hyväksymiin luottoluokittelun yleisiin periaatteisiin. Mallien kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa keskusyhteisön Riskienhallinta, joka on riippumaton liiketoiminnasta.

Luottoriskimalleille tehdään laadunvarmistus eli validointi OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintatoimikunnan hyväksymien validointiohjeiden mukaisesti vähintään kerran vuodessa. Validointiohjeistus sisältää vaatimuksia myös käyttöönoton yhteydessä tehtävälle laadunvarmistukselle. Validoinnissa testataan tilastollisilla testeillä mm. mallin erottelukykyä ja riskiestimaattien (PD, LGD ja EAD) oikeellisuutta. Lisäksi validointiin sisältyy laadullista arviointia kuten käyttäjäpalautteen analysointia ja vertaisryhmäanalyysejä. Validoinnin tulokset ja mahdolliset toimenpidesuosituksot raportoidaan riskienhallintatoimikunnalle, joka päättää validoinnin perusteella tehtävistä kehitystoimenpiteistä.

Validoinnista vastaa keskusyhteisön riskienhallinta. Validoinnin riippumattomuus varmistetaan sillä, että keskusyhteisön Tarkastus tarkastaa jokaisen validoinnin. Lisäksi se tarkastaa luottoriskimalleja ja sen sovelluksia sekä käyttöä Keskusyhteisön yhtiöissä ja jäsenosuuspankeissa osana normaalia tarkastustoimintaansa.

Luottoriskin vähentäminen

Sitoumusten takaisinmaksun varmistamiseksi OPAn asiakkaan vastuilla tulee olla turvaavat vakuudet. Myönnettyjen luottojen vakuudet on arvostettu kiinnitysluottopankkilain käyvän arvon periaatteiden lisäksi OP-Pohjola-ryhmässä käytössä olevan turvaavan vakuuden periaatteiden mukaisesti. OP-Pohjola-ryhmässä on keskusyhteisön johtokunnan vahvistamat ohjeet kiinteistöjen, erilaisten osakkeiden, talletusten ja arvopapereiden sekä muiden mahdollisten kohteiden ja takausten hyväksymisestä vakuuksiksi. Tämän ohjeen noudattamisella varmistetaan myös, että vakuudet on pantattu pätevästi, vakuus on kattava ja riittävä, ja vakuudet ovat realisoitavissa. Vakuuksien arvioinnin ja erilaisten vakuuskohteiden arvostusperiaatteet ovat OP-Pohjola-ryhmässä yhtenäiset. Vakuuksien arvioinnissa käytetään riippumattoman arvioijan ja varovaisen käyvän arvon periaatetta.

Vakuusarvojen kehitystä seurataan OP-Pohjola-ryhmässä säännöllisesti. Vakuuden arvo arvioidaan uudelleen mm. silloin, kun vakuuden arvo on merkittävästi muuttunut tai asiakkaan taloudellinen tilanne on heikentynyt olennaisesti. Suhdanneherkkinä pidettävien vakuuksien arvoa ja niiden käyttökelpoisuutta arviotaessa noudatetaan erityistä varovaisuutta.

Vakuuslajikohtaiset enimmäisarvostusprosentit vahvistetaan Keskusyhteisön johtokunnassa.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. OPAn rakenteellinen rahoitusriski syntyy pääosin maturiteetiltaan pitkän asuntoluototuksen ja asuntovakuudellisen varainhankinnan maturiteetin erosta. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista kassavirroista eikä vakuustarpeista ilman vaikutuksia päivittäiseen toimintaan tai pankin taloudelliseen tilaan. Maksuvalmiuden hallinnan tavoitteena on turvata rahoituksen saatavuus kustannustehokkaasti kaikissa tilanteissa.

Likviditeettiriskin lähteitä ovat taserakenteesta syntyvät riskit sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksiin ja tukkumarkkinarahoituksen toimivuuteen liittyvät riskit. Lisäksi liiketoimintariskien, maineriskin tai likviditeetin hallinnan sääntelyn muutokset voivat toteutuessaan realisoitua likviditeettiriskinä.

Keskusyhteisön johtokunta vastaa OP-Pohjola-ryhmän likviditeettiriskin hallinnasta. Johtokunta vahvistaa vuosittain OP-Pohjola-ryhmän likviditeettiriskin hallintaa ohjaavan likviditeetin hallintastrategian sekä hallintoneuvoston asettamista ryhmätason riskirajoista johdetut jäsenpankkien ja muiden yhteisöjen valvontarajat, jotka rajoittavat rakenteellisen rahoitusriskin ja maksuvalmiusriskin ottoa. Keskusyhteisön johtokunta seuraa säännöllisesti OP-Pohjola-ryhmän ja siihen kuuluvien jäsenpankkien ja muiden yhteisöjen likviditeettiriskiä ja maksuvalmiustilannetta. Johtokunta ryhtyy tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin ja päättää muutoksista maksuvalmiuden hallinnan valmiustasoissa.

OP-Pohjola-ryhmän maksuvalmiutta hallitaan ennakoivalla rahoitusrakenteen suunnittelulla, ryhmän riskirajoilla ja niistä ryhmän yhteisöille johdetuilla valvonta- ja ohjausrajoilla sekä seurantamittareilla, maksuvalmiustilanteen seurannalla ja oikein mitoitettulla likviditeettireservillä, päivittäisen maksuvalmiuden suunnittelulla ja hoidolla sekä tehokkaalla ryhmän likviditeettitilanteen ohjauksella.

OP-Pohjola-ryhmän pankkiliiketoiminnan maksuvalmiutta ja rakenteellista rahoitusriskiä ohjataan likviditeetin hallintastrategian mukaisesti. Hallintastrategia perustuu ryhmän riskipolitiikan linjauksiin ja hyväksytyihin riski- ja valvontarajoihin. Likviditeetin hallintastrategiassa määritellään likviditeettireservin laadulliset tavoitteet, tukkuvarainhankintasuunnitelma, maksuvalmiuden hoidon jatkuvuussuunnitelma sekä likviditeetin hallinnan toimintatavat. Maksuvalmiuden hoidon jatkuvuussuunnitelma koostuu valmiustasopohjaisesta ohjausmallista, rahoituslähteet sisältävästä varautumissuunnitelmasta sekä maksuvalmiuden operatiivisen hoidon jatkuvuussuunnitelmasta. Strategiassa likviditeettireservin määrälliset ja laadulliset tavoitteet, varautumissuunnitelma ja valmiustasopohjainen ohjausmalli on arvioitu uhkaskenaarioiden mukaisten stressitestien pohjalta. Markkinahäiriötilanteissa toimitaan maksuvalmiuden hoidon jatkuvuussuunnitelman mukaisesti. Pohjola Pankin tarjoamat ryhmän sisäiset keskuspankkipalvelut tukevat ryhmän maksuvalmiuden hallintaa.

OPAn varainhankinta asuntovakuudellisin joukkovelkakirjalainoin rahamarkkinoilta on osa ryhmän tukkuvarainhankintaa, joka perustuu ryhmän ennakoivaan jälleenrahoitusrakenteen suunnitteluun.

Finanssiryhmän keskuspankkina Pohjola Pankki turvaa niin koko ryhmän kuin ryhmään kuuluvan yhteisöiden, kuten OPAn, maksuvalmiuden. Ryhmän päivittäinen maksuvalmiuden hallinta on pankkiliiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden maksuvalmiuden hallintaa. Kaikki muutokset ryhmään kuuluvien yhteisöjen maksuvalmiusasemassa toteutuvat muutoksena Pohjola Pankin maksuvalmiusasemassa. Pohjola Pankki vastaa likviditeetin tasaamisesta joko raha- ja pääomamarkkinoilla tai viime kädessä Suomen Pankin tilin kautta.

Pohjola Pankki vastaa ryhmän likviditeettireservin hallinnasta sekä tukkuvarainhankinnasta poislukien asuntovakuudellinen varainhankinta, josta vastaa OPA.

OPAn kassavirtoja seurataan päivittäin maksuvalmiuden varmistamiseksi ja pitkän aikavälin jälleenrahoitusrakennetta (jälleenrahoitusriski) seurataan ja ennakoidaan säännöllisesti osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

Markkinariskit

Markkinariskien hallinnan tavoitteet ja yleiset periaatteet

OP-Pohjola-ryhmässä markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korko-, valuuttakurssi-, luottospredi-, osake-, hyödyke-, kiinteistö- ja volatiliteettiriskit. Kansainvälisissä tilinpäätösstandardeissa (IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot*) rahoitusinstrumenttien markkinariskiin luetaan kuuluviksi valuuttariski, korkoriski ja muu hintariski. Muu hintariski käsittää lähinnä osake- ja hyödykeriskin.

OPAssa ei ole valuuttakurssi-, luottospredi-, osake-, hyödyke-, kiinteistö- tai volatiliteettiriskejä. Markkinariskien hallinnan keskeisenä tehtävänä on tunnistaa ja arvioida pankin liiketoimintaan sisältyvät markkinariskit, rajoittaa ne hyväksyttävälle tasolle sekä raportoida niistä säännöllisesti ja tehokkaasti. Näin varmistetaan, että markkinahintojen tai muiden ulkoisten markkinatekijöiden muutokset eivät johda pitkän aikavälin kannattavuuden tai vakavaraisuuden heikkenemiseen.

OPAn hallitus on vahvistanut kirjallisen markkinariskien hallinta -toimintaohjeen. Siinä määritellään käytettävät tuotteet ja markkinainstrumentit, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet, käytettävät markkinariskimittarit ja -rajat sekä pankin markkinariskien hallinnan organisointi ja raportointikäytäntö.

Korko- ja rahoitusriskinottoa on rajoitettu myös kiinnitysluottopankkilain säännöksissä. Lain mukaan vakuutena olevista lainoista minkä tahansa 12 kuukauden aikana saatavien korkojen yhteenlaskettu määrä on oltava suurempi kuin kiinteistövakuudellisille jvk-lainoille samana aikana maksettavien korkojen yhteenlaskettu määrä. Lisäksi kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen jäljellä oleva keskijuoksu-aika on oltava lyhyempi kuin niiden vakuutena olevien varojen jäljellä oleva keskijuoksu-aika

OP-Pohjola-ryhmän keskuspankkina Pohjola hoitaa pankkiryhmän maksuvalmiuden, maksuliikkeen, valuuttakurssiriskin, pitkäaikaisen varainhankinnan ja kansainväliset pankkisuhteet sekä vastaa yhteisen, keskitetyn maksuvalmiusreservin ylläpidosta. OPA hoitaa rahamarkkina- ja johdannaiskauppansa Pohjolan kanssa.

Markkinariskiraportoinnin säännöllinen raportointi johdolle on kuukausittaista, mutta seuranta päivittäistä. Pohjola raportoi korkoriskiposition markkina-arvon kehityksen OPAlle päivittäin ja Keskusyhteisön riippumaton riskienhallinta tuottaa kuukausittaiset markkinariskiraportit.

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkojen muutosten aiheuttamaa tuloksen, kannattavuuden ja vakavaraisuuden vaihtelua. OPAn korkoriski on rahoitustaseen uudelleenhinnoitteluriskiä, joka aiheutuu saamisten ja velkojen toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista. Korkojen muuttuessa uudelleenhinnoitteluriski toteutuu korkoposition nykyarvon muutoksena ja korkotuloriskinä, joka mittaa korkomuutosten vaikutusta kertyvään korkokatteeseen.

Korkoriskitarkasteluun sisällytetään kaikki tase-erät sekä taseen ulkopuoliset korolliset erät. Korkoriskiä tarkastellaan positiolle, mistä erät poistuvat erääntyessään eli oletettavia erääntyvien erien korvautumisesta tai liiketoiminnan kasvusta ei tehdä. Merkittävin korkoriskin lähde on OPAlle antolainauksen ja varainhankinnan toisistaan poikkeavat korkosidonnaisuudet.

Korkoriskitarkastelussa koronmuutokselle herkäät erät jaetaan kassavirtatarkasteluun korontarkistusajankohtien mukaisesti. Kiinteäkorkoisten erien korontarkistusajankohta on sama kuin eräpäivä. Vaihtuvakorkoisten erien tulevaisuuden korkokassavirrat lasketaan tarkasteluhetken korkokäyrältä sopimuksen korkotietoihin perustuen forward forward –menettelyä käyttäen. Tarkastelussa otetaan huomioon hallinnollisten korkojen uudelleenhinnoitteluviiveet. Luottojen ennaaikaisia takaisinmaksuja ei ole mallinnettu.

OPA on suojannut koko asuntoluottokantansa korkoriskin koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien asuntoluottojen pohjakorkokassavirrat euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös kaikkien liikkeelle laskemiensa joukkovelkakirjalainojen kiinteät korot vaihtuviin markkinakorkoihin. Kaikkien johdannaissopimusten vastapuolena on Pohjola Pankki.

OPAn korkoriskin riskirajamittarina käytetään markkinakorkojen 1,0 prosenttiyksikön nousun vaikutusta pankin riskiposition nykyarvoon. Korkotuloriskiä seurataan arvioimalla koronmuutoksen vaikutusta seuraavan kahden kuukauden korkokatteeseen. OPAn korkoriskiä seurataan ja raportoidaan päivittäin.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, arvioida, rajoittaa ja valvoa kiinteistöomistuksiin kohdistuvia arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskejä. Kiinnitysluottopankkina OPA saa omistaa vain sellaisia kiinteistöjä sekä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiön osakkeita ja osuuksia, jotka ovat joutuneet kiinnitysluottopankin haltuun maksamatta jääneen saamisen vakuutena. Tilikaudella OPAn omistuksessa ei ole ollut kiinteistöjä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski sisältää myös compliance-riskin, mutta se ei sisällä strategista riskiä. Operatiivinen riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen menetyksenä tai heikkenemisenä. OPAssa operatiivisia riskejä hallitaan tunnistamalla riskejä ja arvioimalla niitä sekä varmistamalla kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittävyttä. Operatiivisten riskien hallinnalla ei aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

OP-Pohjola-ryhmän sisäisen työnjaon mukaan keskusyhteisö vastaa OP-Pohjola-ryhmän keskitettyjen toimintojen ja palvelujen toimintavarmuudesta ja jatkuvuudesta. Tältä osin keskusyhteisöllä on oltava koko OP-Pohjola-ryhmään nähden riittävät järjestelmät ja menettelytavat. OP-Pohjola-ryhmän yhteisöt vastaavat omaan liiketoimintaansa liittyvien operatiivisten riskien hallinnasta toimintansa laajuuden ja luonteen edellyttämällä tavalla.

OPAssa operatiivisia riskejä tunnistetaan kaikista merkittävistä tuotteista, palveluista, toiminnoista, prosesseista ja järjestelmistä (ml. ulkoistukset). Tunnistamisessa huomioidaan myös rahoitusjärjestelmien lainvastaiseen hyväksikäyttöön (rahanpesu ja terrorismin rahoittaminen) sekä sääntelyn noudattamattomuuteen liittyvät riskit. Tunnistettujen riskien merkittävyttä arvioidaan niiden taloudellisen vaikutuksen ja toteutumistodennäköisyyden perusteella. Arvioinnissa huomioidaan myös maineriski. Liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaaviin tilanteisiin on varauduttu keskeisten liiketoiminta-alueiden jatkuvuussuunnittelulla. Jatkuvuussuunnittelu muodostaa pohjan myös valmiuslaissa tarkoitettuihin poikkeusoloihin varautumiselle.

OP-Pohjola-ryhmässä on vuoden 2010 aikana otettu vaiheittain käyttöön yhtenäinen operatiivisten riskien hallinnan järjestelmä tuettu toimintamalli. OPA on toteuttanut uuden toimintamallin mukaisesti operatiivisten riskien kartoituksen vuonna 2010. Kartoitus sisälsi liiketoimintaan liittyvien riskien tunnistamisen ja arvioinnin sekä riskiä pienentävien kehitystoimenpiteiden määrittelyn ja seurannan. Lisäksi seurataan toteutuneita riskitapahtumia ja ns. läheltä piti tilanteita.

OPAn hallitus on vahvistanut pankille operatiivisten riskien toimintaohjeen. Operatiivisista riskeistä raportoidaan OPAn hallitukselle vähintään kerran vuodessa.

Compliance-riskit

Epäonnistuminen sääntelyn noudattamisessa aiheuttaa compliance-riskin, jonka toteutuminen voi taloudellisen menetyksen lisäksi aiheuttaa myös muita hallinnollisia tai rikosoikeudellisia sanktioita. Seurauksena compliance-riskin toteutumisesta voi olla myös maineen menettäminen tai sen heikkeneminen.

Compliance-riskiä hallitaan ohjeistamalla, kouluttamalla ja konsultoimalla organisaatiota sekä valvomalla menettelytapojen säännöstenmukaisuutta. Lisäksi compliance-riskejä tunnistetaan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti edellä kuvatun operatiivisten riskien hallinnan toimintamallin mukaisesti. Uusien tuotteiden ja liiketoimintamallien säännöstenmukaisuus arvioidaan osana tuotteen tai liiketoimintamallin hyväksymisprosessia.

Compliance-toiminta on olennainen osa luotettavaa hallintoa. OPAn compliance-toiminnan tavoitteena on varmistaa, että toiminnassa noudatetaan lakeja, viranomaisten ohjeita ja määräyksiä, markkinoiden itsesääntelyä, keskusyhteisön sekä OPAn omia sisäisiä toimintaperiaatteita ja ohjeita sekä asiakassuhteissa asianmukaisia ja eettisesti hyväksyttäviä periaatteita ja toimintatapoja.

OPAn hallitus on vahvistanut pankille compliance-toiminnan periaatteet. OPAssa compliance-toiminnasta vastaa toimitusjohtaja.

Strateginen riski

Strategisella riskillä tarkoitetaan väärin valitun liiketoimintastrategian johdosta syntyviä menetyksiä.

OPAn liiketoiminnan keskeisiin linjauksiin liittyvää strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyysiin ja ennusteisiin asiakkaiden ja sijoittajien tulevista tarpeista sekä rahoitusmarkkinoiden kehityksestä. OPAn strategiset linjaukset käsitellään OP-Pohjola-ryhmän sisällä ennen niiden vahvistamista.

TULOSTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 3. Korkotuotot ja -kulut	2010	2009
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	189	273
Saamisista asiakkailta	81.405	86.157
Johdannaissopimuksista		
Suojauslaskennasta	-18.423	-17.683
Muut korkotuotot	144	181
Yhteensä	63.314	68.928
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	7.769	10.040
Johdannaissopimuksista		
Kaupankäyntitarkoitus	-	-
Suojauslaskennasta	-62.484	-50.216
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	101.386	94.621
Korkokulut vel., joilla on huonompi etuoikeus	261	437
Muut korkokulut	32	16
Yhteensä	46.963	54.899
Korkokate	16.350	14.030

Suojauslaskennan nettotulos

Suojauslaskennan suojausinstrumenttien nettotulos on -14.543 (-4.782) ja suojauskohteiden nettotulos on 14.543 (4.782). Suluissa on vuoden 2009 tiedot.

LIITE 4. Palkkiotuotot ja -kulut, netto	2010	2009
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	2.731	1.766
Yhteensä	2.731	1.766
Palkkiokulut		
Arvopapereista	18	17
Muut	11.162	9.719
Yhteensä	11.180	9.736
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-8.450	-7.970

Muut palkkiokulut muodostuvat pääasiassa palkkioista asiamiehinä toimiville välittäjäpankeille.

LIITE 5. Kaupankäynnin nettotuotot	2010	2009
Kaupankäynnin rahoitusvaroista ja -veloista		
Arvostusvoitot ja -tappiot		
Johdannaista	-	-
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-1	0
Yhteensä	-1	0
Kaupankäynnin nettotuotot yhteensä	-1	0

LIITE 6. Sijoitustoiminnan nettotuotot	2010	2009
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		
Tuotot osakkeista ja osuuksista	2	1
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	2	1

LIITE 7. Liiketoiminnan muut tuotot	2010	2009
Muut liiketoiminnan tuotot	19	26
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	19	26

LIITE 8. Henkilöstökulut	2010	2009
Palkat ja palkkiot	254	192
Eläkekulut	23	100
Maksupohjaiset järjestelyt	21	27
Etuuspohjaiset järjestelyt	2	73
Muut henkilösivukulut	10	6
Henkilöstökulut yhteensä	288	297

LIITE 9. Muut hallintokulut	2010	2009
Toimistokulut	173	131
IT-kulut	1.125	764
Yhteyskulut	73	67
Markkinointikulut	1	1
Muut hallinnon kulut	24	20
Muut hallintokulut yhteensä	1.396	983

LIITE 10. Liiketoiminnan muut kulut	2010	2009
Vuokrakulut	32	25
Poistot		
Koneista ja kalustosta	2	1
Aineettomista hyödykkeistä	274	135
Yhteensä	277	136
Muut	1.089	702
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	1.398	863

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin	2010	2009
Tilintarkastuksesta	10	7
Tilintakastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	-	-
Veroneuvonta	-	-
Muut palvelut	35	28
Yhteensä	45	34

LIITE 11. Tuloverot	2010	2009
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	1.262	1.042
Edellisten tilikausien verot	-	-
Laskennalliset verot	2	-25
Tuloslaskelman verot	1.264	1.017

Yhteisön tuloveroprosentti 26 % 26 %

Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin

	2010	2009
Tulos ennen veroja	4.839	3.941
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	1.258	1.025
Edellisten tilikausien verot	-	-
Muut	6	-8
Tuloslaskelman verot	1.264	1.017

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 12. Saamiset luottolaitoksilta	31.12.2010	31.12.2009
Saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	61.673	41.129
Muut kuin vaadittaessa maksettavat talletukset	-	13.888
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	61.673	55.017

LIITE 13. Johdannaissopimukset	31.12.2010	31.12.2009
Suojaavat johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	71.255	75.934
Johdannaissopimukset yhteensä	71.255	75.934

LIITE 14. Saamiset asiakkailta	31.12.2010	31.12.2009
Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille	581.358	505.429
Ostetut luotot ja muut saamiset	4.427.024	3.854.608
Yhteensä	5.008.381	4.360.036
Saamiset asiakkailta yhteensä	5.008.381	4.360.036

LIITE 15. Sijoitusomaisuus	31.12.2010	31.12.2009
Myytävässä olevat rahoitusvarat		
Osakkeet ja osuudet, ei noteeratut	17	17
Sijoitusomaisuus yhteensä	17	17

Muut kuin julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoon.

Myytävässä olevien arvopaperioiden muutokset

Myytävässä olevissa arvopapereissa ei ole tapahtunut muutoksia vuonna 2010.

LIITE 16. Aineettomat hyödykkeet	31.12.2010	31.12.2009
Ohjelmistot, lisenssit ja käyttöoikeudet	914	942
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	914	942

Aineettomien hyödykkeiden muutokset

	31.12.2010			31.12.2009		
	Ohjelmistot	Ohjelmistot/ rahoitusleasing	Aineettomat hyödykkeet	Ohjelmistot	Ohjelmistot/ rahoitusleasing	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	569	818	1.387	399	553	952
lisäykset	-143	389	246	169	265	435
Hankintameno 31.12.	425	1.207	1.633	569	818	1.387
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	170	274	445	162	147	309
tilikauden poistot	8	266	274	8	127	135
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	179	541	719	170	274	445
Kirjanpitoarvo 31.12.	247	667	914	398	543	942

Poistot, arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset on kirjattu tuloslaskelman erään 'liiketoiminnan muut kulut'.
Yhtiöllä ei ole ollut arvonalentumisia.

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing-sopimuksella vuokratut ohjelmistot. Vuokrankaudeksi on sovittu neljä vuotta.

LIITE 17. Aineelliset hyödykkeet	31.12.2010	31.12.2009
Koneet ja kalusto	3	5
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3	5

Aineellisten hyödykkeiden muutokset

	31.12.2010	31.12.2009
	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto
Aineellisten hyödykkeiden muutokset		
Hankintameno 1.1.		
lisäykset	20	15
Hankintameno 31.12.	20	20
Kertyneet poistot, arvonalentumiset ja -korotukset 1.1.	15	14
tilikauden poistot	2	1
Kertyneet poistot, arvonalentumiset ja -korotukset 31.12.	17	15
Kirjanpitoarvo 31.12.	3	5

Poistot, arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset aineellisista hyödykkeistä on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin.
Yhtiö ei ole kirjannut tilikaudelle, eikä aiemmille tilikausille, arvonalentumisia.

LIITE 18. Muut varat	31.12.2010	31.12.2009
Eläkevarat	237	229
Siirtosaamiset		
Korot	48.474	62.937
Muut	79	10
Yhteensä	48.790	63.177

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

OPAn eläkejärjestelyt on hoidettu OP-Eläkekassassa ja OP-Eläkesäätiössä. Lisäeläkkeisiin liittyvät järjestelyt samoin kuin eläkekassassa hoidettu TEL:n rahastoitu vanhuuseläke ja työkyvyttömyyseläkejärjestelyt on käsitelty etuus pohjaisina järjestelyinä. TEL:n jakojärjestelmään suoritettavat maksut on käsitelty maksupohjaisena järjestelyinä.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvot	31.12.2010	31.12.2009
Varojen käypä arvo	724	659
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	-695	-639
	30	20
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	207	209
Nettosaaminen	237	229

Eläkejärjestelyn varoihin sisältyy	31.12.2010	31.12.2009
Pohjola Pankki Oyj:n osakkeita	26	22
OP-ryhmään kuuluvien yritysten liikkeeseen laskemia arvopapereita	22	33
Muita saamisia OP-ryhmään kuuluvilta yrityksiltä	0	0
OP-ryhmän käytössä olevat kiinteistöt	5	6
Yhteensä	53	61

Etuuspohjaiset eläkekulut tuloslaskelmassa	31.12.2010	31.12.2009
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	12	10
Korkomenot	28	29
Varojen odotettu tuotto	-43	-45
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	5	5
Etuuspohjaiset eläkekulut tuloslaskelmassa yhteensä	2	-2

Varojen toteutunut tuotto/tappio	68	68
---	-----------	-----------

Kuvaus perusteesta, jota on käytetty varojen kokonaistuottoa määritettäessä, mukaan lukien järjestelyyn kuuluvien varojen tärkeimpien ryhmien vaikutus

Eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen pitkän aikavälin tuotto-odotus perustuu pitkiin historiallisiin aikasarjoihin ja tutkimuksiin eri omaisuusluokkien riskipreemioista.

Odotettu tuotto on määritetty yhtenäisesti, ottaen huomioon historialliset tuotot, markkinoiden nykyinen tila sekä varojen strateginen jako.

Veloitteen nykyarvon muutokset

	31.12.2010	31.12.2009
Veloitteen nykyarvo 1.1.	639	703
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	12	10
Korkomenot	28	29
Vakuutusmatemaattiset tappiot ja voitot	93	101
Maksetut etuudet	-22	-22
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-	-
TyEL:n korkoeron tuotto, maksu tasaukseen	-	-
Vanhuuseläkkeiden vastuun kasvu, saaminen tasauksesta	3	2
Jakosuhteen muutos	-59	-185
Veloitteen nykyarvo 31.12.	695	639

Varojen käypien arvojen muutokset

	31.12.2010	31.12.2009
Varojen käypä arvo 1.1.	659	828
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	43	45
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	22	20
Työnantajan suorittamat maksut	10	12
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	-	-
Maksetut etuudet	-22	-22
TyEL:n korkoeron tuotto, maksu tasaukseen	-	-
Vanhuuseläkkeiden vastuun kasvu, saaminen tasauksesta	3	2
Jakosuhteen muutos	10	-227
Varojen käypä arvo 31.12.	724	659

Vuonna 2011 suoritettavien maksujen määrä etuus pohjaiseen eläkejärjestelyyn arvioidaan olevan 8 tuhatta euroa.

Merkittävimpien varojen ryhmien osuus järjestelyyn kuuluvien varojen koko käyvästä arvosta, %

	31.12.2010	31.12.2009
Osakkeet ja osuudet	32	22
Saamistodistukset	42	36
Kiinteistöt	19	20
Muut varat	7	22
Yhteensä	100	100

Käytetyt keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset

	2010	2009
Diskonntauskorko, %	4,00	4,40
Varojen pitkäaikainen odotettu tuotto, %	6,20 - 6,60	7,00 - 7,90
Tuleva palkankorotusolettama, %	3,00	3,50
Tulevat eläkkeiden korotukset, %	2,00 - 2,40	2,00 - 2,40
Vaihtuvuus, %	0,50 - 3,00	0,50 - 3,00
Inflaatio, %	2,00	2,00
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika vuosina	9 - 16	10 - 16

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden ylikate ja kokemusperäiset tarkistukset

	31.12.2010	31.12.2009
Veloitteen nykyarvo	695	639
Varojen käypä arvo	-724	-659
Yli- tai alikate	-30	-20
Velkojen kokemusperäiset tarkistukset	-6	-17
Varojen kokemusperäiset tarkistukset	22	20

LIITE 19. Velat luottolaitoksille

	31.12.2010	31.12.2009
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Muut velat	1.640.000	1.000.000
Yhteensä	1.640.000	1.000.000
Velat luottolaitoksille	1.640.000	1.000.000

LIITE 20. Johdannaissopimukset

	31.12.2010	31.12.2009
Suojaavat johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	21.835	11.971
Johdannaissopimukset yhteensä	21.835	11.971

LIITE 21. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	Keskikorko%	31.12.2010	Keskikorko%	31.12.2009
Joukkovelkakirjalainat	3,34	3.286.747	4,10	3.310.811
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä		3.286.747		3.310.811

OP-Asuntoluottopankin liikkeeseen laskemat pitkäaikaiset lainat

Laina	Kirjanpitoarvo	Korkosidonnaisuus	Nimelliskorko-%	Eräpäivä
OP Mortgage Bank Covered Bond 2007	998.985	Kiinteä	4,500	06.06.2012
OP Mortgage Bank Covered Bond 2009	1.245.213	Kiinteä	3,125	19.11.2014
OP Mortgage Bank Covered Bond 2010	992.867	Kiinteä	2,375	15.06.2015
Arvostus	3.237.065			
49.681				
Yhteensä	3.286.747			

LIITE 22. Varaukset ja muut velat	31.12.2010	31.12.2009
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	83	48
Siirtovelat		
Korkovelat	61.304	69.961
Muut	1.925	1.719
Yhteensä	63.311	71.727
Varaukset ja muut velat yhteensä	63.311	71.727

LIITE 23. Verovelat	31.12.2010	31.12.2009
Tuloverovelat	202	258
Laskennalliset verovelat	140	137
Verovelat yhteensä	342	395
Laskennalliset verovelat		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	62	60
Muista eristä	78	78
Yhteensä	140	137
Laskennallinen verosaaminen/-velka, netto	-140	-137
Laskennallisten verojen muutokset	31.12.2010	31.12.2009
Laskennalliset verosaamiset/-velat 1.1.	-137	-168
Kirjattu tuloslaskelmaan		
Eläkevastuut	-2	25
Muut	0	6
Kirjattu taseeseen		
Muut		
Laskennalliset verosaamiset/ -velat yhteensä 31.12.	-140	-137
Tuloverosaamiset	-	-
Verosaamiset ja -velat yhteensä	-140	-137

LIITE 24. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	31.12.2010	31.12.2009
	Keskikorko%	
	1,55	1,22
OPA 1/2007 dep.vaihtuvakorkoinen 12.2.2017.	20.000	20.000
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla yhteensä	20.000	20.000

Debentuurilaina on kokonaisuudessaan emoyhtiön merkitsemä ja maksetaan pois 12.2.2017.

LIITE 25. Oma pääoma	31.12.2010	31.12.2009
Osakepääoma	60.000	60.000
Vapaat rahastot	85.000	70.000
Kertyneet voittovarot		
Edellisten kausien voitto	10.224	7.300
Tilikauden voitto	3.574	2.924
Oma pääoma yhteensä	158.799	140.224

SVOP-rahasto on muodostunut OP-Pohjola osk:in pääomasijoituksesta 85.000.000 euroa.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

	Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma	Yhteensä
01.01.2009	76.592	60.000	60.000
31.12.2009	76.592	60.000	60.000

	Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma	Yhteensä
01.01.2010	76.592	60.000	60.000
31.12.2010	76.592	60.000	60.000

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. OP-Pohjola osk:n omistus OP:asta on 100%.

Yhtiön vähimmäispääoma on kahdeksanmiljoonaa viisisataatuhatta (8.500.000) euroa ja enimmäispääoma sataviisikymmentämiljoonaa (150.000.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakkeita on vähintään 34.000 kappaletta ja enintään 136.000 kappaletta. Osakkeiden hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan yhtiön suostumus.

LIITE 26. Taseen luokittelu

	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon	Myytavissä olevat	Yhteensä
Varat				
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	61.673			61.673
Johdannaissopimukset		71.255		71.255
Saamiset asiakkailta	5.008.381			5.008.381
Osakkeet ja osuudet			17	17
Muut saamiset	48.790			48.790
Yhteensä 31.12.2010	5.118.844	71.255	17	5.190.117
Yhteensä 31.12.2009	4.478.235	75.934	17	4.554.186
		Käypään arvoon	Muut velat	Yhteensä
Velat				
Velat luottolaitoksille	-		1.640.000	1.640.000
Johdannaissopimukset	-	21.835		21.835
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-		3.286.747	3.286.747
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-		20.000	20.000
Muut velat	-		63.653	63.653
Yhteensä 31.12.2010	-	21.835	5.010.399	5.032.235
Yhteensä 31.12.2009	-	11.971	4.402.933	4.414.904

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintameno. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo oli joulukuun lopussa n. 63.343 tuhatta euroa kirjanpitoarvoa korkeampi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintameno. Näiden käyvät arvot ovat olennaisesti kirjanpitoarvoja alhaisemmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittäminen nykyisessä markkinatilanteessa on vaikeaa. Muiden tase-erien osalta kirjanpitoarvot vastaavat oleellisilta osin käyviä arvoja.

LIITE 27. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Käypiin arvoihin arvostetut varat	31.12.2010	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	71.255	-	71.255	-
Yhteensä	71.255	-	71.255	-

Käypiin arvoihin arvostetut velat	31.12.2009	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Johdannaissopimukset	21.835	-	21.835	-
Yhteensä	21.835	-	21.835	-

*Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A-omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

** Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu OP-Pohjola-ryhmässä OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velkapaperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

*** Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 ryhmään luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity sijoitukset, epäliikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

OP:lla ei ole siirtoja käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä.

VASTUUSITOUMUKSIA JA JOHDANNAISIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 28. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	31.12.2010	31.12.2009
Sitovat luottolupaukset	7.456	15.108
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	7.456	15.108

LIITE 29. Vuokrasopimukset**OP-Asuntoluottopankki Oyj vuokralle ottajana**

OP-Asuntoluottopankki Oyj on vuokrannut toimitilat OP-Pohjola osk:lta.

Toimitilojen vuokrat	31.12.2010	31.12.2009
	31	25
Yhteensä	31	25

LIITE 30. Johdannaissopimukset**Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2010**

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	364.261	9.258.120	-	9.622.381	71.255	21.835	144.451
Korkojohdannaiset yhteensä	364.261	9.258.120	-	9.622.381	71.255	21.835	144.451

Suojaustarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2009

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	2.227.376	5.605.061	-	7.832.436	75.934	11.971	156.431
Korkojohdannaiset yhteensä	2.227.376	5.605.061	-	7.832.436	75.934	11.971	156.431

Kaupankäynnin ja suojausten johdannaiset yhteensä 31.12.2010

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1 v	1-5 v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	364.261	9.258.120	-	9.622.381	71.255	21.835	144.451
Johdannaiset yhteensä	364.261	9.258.120	-	9.622.381	71.255	21.835	144.451

Kaupankäynnin ja suojausten johdannaiset yhteensä 31.12.2009

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot Varat	Velat	Luotto- vasta-arvo
	Alle 1 v	1-5 v	>5 v				
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	2.227.376	5.605.061	-	7.832.436	75.934	11.971	156.431
Johdannaiset yhteensä	2.227.376	5.605.061	-	7.832.436	75.934	11.971	156.431

MUUT LIITETIEDOT**LIITE 31. Henkilöstö ja lähipiiri**

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin vuonna 2010 viisi (5) henkilöä.

OPAn lähipiiriin muodostavat emoyhtiö OP-Pohjola osk tytäryhtiöineen, OP-ryhmän eläkevakuutusyhteisöt OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö sekä yhtiön hallintohenkilöt.

OP-Pohjola osk:n tytäryhtiöt:

Pohjola-konserni (Emoyhtiö Pohjola Pankki Oyj)	Helsinki
Helsingin OP Pankki Oyj	Helsinki
OP-Kotipankki Oyj	Helsinki
OP-Rahastoyhtiö Oy	Helsinki
OP-Henkivakuutus Oy	Helsinki
Helsingin Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy	Helsinki
OP IT-hankinta Oy	Helsinki

Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

	2010			2009		
	Emoyhtiö	Hallinto- henkilöt	Muut	Emoyhtiö	Hallinto- henkilöt	Muut
Muut saamiset	-	-	176.884	-	-	189.639
Muut velat	105.131	-	1.788.673	90.123	-	1.484.062
Korkotuotot	-	-	-18.228	-	-	-20.571
Korkokulut	261	-	-44.791	437	-	-26.024
Osinkotuotot	-	-	-	-	-	-
Palkkiotuotot ja -kulut netto	-	-	1.935	-	-	1.788
Liiketoiminnan kulut	1.592	-	470	1.411	-	290
Palkat ja palkkiot sekä tulospalkat						
Palkat ja palkkiot	-	7	-	-	70	-
Tulospalkat	-	-	-	-	-	-
Lähipiirin omistamien Osakkeiden lukumäärä	76.592	-	-	76.592	-	-

Toimitusjohtajan palvelut on ostettu 1.8.2009 lukien Pohjola Pankilta. Kulut on kirjattu tuloslaskelmassa hallintokuluihin. Hallituksen jäsenille, jotka eivät ole OP-Pohjola osk:n tai sen tytäryhtiöiden palveluksessa, maksetaan kokouspalkkiota 500 euroa kokoukselta. Toimitusjohtajalla ei ole erillistä eläkesopimusta.

LIITE 32. Pitkänaikavälin kannustinjärjestelmät**Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä**

OPAssa on käytössä johdon palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella järjestelyyn kuuluva toimitusjohtaja voi saada osittain Pohjola Pankki Oyj:n osakkeina ja osittain rahana selvitettävän palkkion. Palkkion suuruus määräytyy asetettujen tavoitteiden perusteella ja suoritetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluttua. Osakkeina ja rahana maksettava palkkion arvo jaksotetaan ansainta- ja sitouttamisjaksoille henkilökuluiksi.

Henkilöstörahasto

OPAn työntekijät ovat OP-ryhmän henkilöstörahaston jäseniä. Voittopalkkioiden osuus OPAn henkilökuluista on vähäinen.

LIITE 33. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Ei merkittäviä tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT**LIITE 34. Omat varat ja vakavaraisuus**

Omat varat, tuhatta euroa	31.12.2010	31.12.2009
Ensisijaiset omat varat	157.669	139.067
Osakepääoma	60.000	60.000
Muut ensisijaiset omat varat	98.583	80.009
- Aineettomat hyödykkeet	-914	-942
Toissijaiset omat varat	20.000	20.000
Muut toissijaiset omat varat	20.000	20.000
Omat varat yhteensä	177.669	159.067
Omien varojen vähimmäisvaatimus	146.902	129.780
Vakavaraisuussuhde %	9,7	9,8
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla %	8,6	8,6

	Omien varojen vaade 31.12.2010	Riskipaino- tetut sitoumukset 31.12.2010	Omien varojen vaade 31.12.2009	Riskipainotetut sitoumukset 31.12.2009
Omien varojen vähimmäisvaatimus ja riskipainotetut erät				
Luottolaitos- ja sijoituspalveluyritysvastuut	-	-	-	3
Yritysvastuut	2.855	35.684	4.592	57.399
Vähittäisvastuut	143.347	1.791.843	124.535	1.556.693
Oman pääoman ehtoiset sitoumukset	1	17	1	17
Operatiivinen riski	699	8.733	650	8.125
Muut erät	-	3	-	5
Yhteensä	146.903	1.836.279	129.779	1.622.243

LIITE 35. Rahoitusvarat ja niistä tilikaudella kirjatut arvonalentumistappiot

OPAn rahoitusvarat koostuvat liitetiedoissa 12-15 esitetystä eristä. Rahoitusvaroista ei ole tilikauden aikana kirjattu arvonalentumistappioita.

LIITE 36. Vastuut

	31.12.2010 Kotimaa			31.12.2009 Kotimaa		
	Kirjanpito- saldo	Arvon- alentumiset	Siirtyvä korko	Kirjanpito- saldo	Arvon- alentumiset	Siirtyvä korko
Varat						
Saamiset luottolaitoksilta	61.673	-	-	55.017	-	9
Saamiset asiakkailta	5.008.381	-	4.523	4.360.036	-	4.244
Johdannaissopimukset	-	-	-	-	-	-
Muut	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	5.070.054		4.523	4.415.053		4.253
Taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Nostamattomat luotot ja limiitit	7.456	-	-	15.108	-	-
Johdannaissopimukset	144.451	-	-	156.431	-	-
Yhteensä	151.907			171.539		
Vastuut yhteensä	5.221.961		4.523	4.586.593		4.253

Johdannaissopimuksista on esitetty kirjanpitoon kirjattu positiivinen markkina-arvo.

LIITE 37. Vastuut sektoreittain

	31.12.2010			31.12.2009		
	Taseen netto- vastuut	Taseen ulkopuoliset		Taseen netto- vastuut	Taseen ulkopuoliset	
	Kotimaiset	Kotimaiset	Yhteensä	Kotimaiset	Kotimaiset	Yhteensä
Yritykset	47.614	164	47.777	59.198	825	60.023
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	61.673	144.451	206.124	55.026	156.431	211.457
Kotitaloudet	4.965.290	7.292	4.972.582	4.305.083	14.283	4.319.366
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt						
Yhteensä	5.074.577	151.907	5.226.483	4.419.306	171.539	4.590.846

LIITE 38. Luottoriskit

Pankin keskeiset luottoriskimittarit osoittavat luottoriskitilanteen olevan vakaa. Järjestämättömiä saamisia oli 1.386 tuhatta euroa 31.12.2010. Saamisista ei ole kirjattu arvonalentumisia. Luottokanta oli hajautunutta. OPAlla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät 10% omista varoista.

OPAlla oli erääntyneitä saamisia 4.626 tuhatta euroa 31.12.2010. Erääntyneeksi saamiseksi on laskettu ne lyhennykset ja korot, jotka ovat olleet maksamatta yli 30 päivää, mutta alle 90 päivää, sekä näiden luottojen koko jäljellä oleva pääoma.

LIITE 39. Vastuut luottokelpoisuusluokittain

Henkilövastuut luottokelpoisuusluokittain	31.12.2010	31.12.2009
Taseen henkilövastuut luokka A	3.001.482	2.581.503
Taseen henkilövastuut luokka B	1.589.637	1.360.496
Taseen henkilövastuut luokka C	258.694	188.130
Taseen henkilövastuut luokka D	76.646	47.948
Taseen henkilövastuut luokka E	18.613	13.326
Taseen henkilövastuut luokka F	10.481	2.970
Taseen henkilövastuut luokittelematon	9.736	110.709
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut A	4.409	9.221
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut B	1.067	2.442
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut C	23	355
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut D	9	0
Taseen ulkopuoliset henkilövastuut luokittelematon	1.785	2.265
Henkilövastuut yhteensä	4.972.582	4.319.366

Yritysvastuut luottokelpoisuusluokittain	31.12.2010	31.12.2009
Taseen yritysvastuut luokka 2,0	810	1.058
Taseen yritysvastuut luokka 4,0	-	2
Taseen yritysvastuut luokka 4,5	12.347	14.400
Taseen yritysvastuut luokka 5,0	31.394	39.532
Taseen yritysvastuut luokka 5,5	1.807	1.919
Taseen yritysvastuut luokka 6,0	268	807
Taseen yritysvastuut luokka 6,5	315	603
Taseen yritysvastuut luokka 7,0	172	19
Taseen yritysvastuut luokka 7,5	258	67
Taseen yritysvastuut luokka 8,0	123	-
Taseen yritysvastuut luokka 9,0	-	754
Taseen yritysvastuut luokka 9,5	24	28
Taseen yritysvastuut luokittelematon	94	8
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokittelematon	10	-
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 2,0	-	10
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 4,5	110	117
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 5,0	40	694
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 5,5	5	5
Taseen ulkopuoliset yritysvastuut luokka 7,0	-	-
Yritysvastuut yhteensä	47.777	60.023

LIITE 40. Varainhankinnan rakenne

	31.12.2010	Osuus, %	31.12.2009	Osuus, %
Velat luottolaitoksille	1.640.000	31,7	1.000.000	22,0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3.286.747	63,6	3.310.811	72,9
Muut velat	63.653	1,2	72.122	1,6
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla yhteensä	20.000	0,4	20.000	0,4
Oma pääoma	158.799	3,1	140.224	3,1
Yhteensä	5.169.198	100,0	4.543.157	100,0

LIITE 41. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan

31.12.2010	Alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 v	5 - 10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	61.673	-	-	-	-	61.673
Saamiset asiakkailta	125.351	382.450	1.803.660	1.526.960	1.169.961	5.008.381
Rahoitusvarat yhteensä	187.024	382.450	1.803.660	1.526.960	1.169.961	5.070.054
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	1.640.000	-	-	-	-	1.640.000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	3.286.747	-	-	3.286.747
Rahoitusvelat yhteensä	1.640.000	-	3.286.747	-	-	4.926.747
31.12.2010		Alle 1 v	Yli 1 v			Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		7.456	-			7.456
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä		7.456	-			7.456
31.12.2009	Alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 v	5 - 10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	41.129	13.888	-	-	-	55.017
Saamiset asiakkailta	104.090	325.750	1.541.194	1.318.340	1.070.661	4.360.036
Rahoitusvarat yhteensä	145.219	339.638	1.541.194	1.318.340	1.070.661	4.415.053
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	1.000.000	-	-	-	-	1.000.000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	999.307	2.311.503	-	-	3.310.811
Rahoitusvelat yhteensä	1.000.000	-	2.311.503	-	-	4.310.811
31.12.2009		Alle 1 v	Yli 1 v			Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		13.399	1.709			15.108
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä		13.399	1.709			15.108

LIITE 42. Rahoitusriski

OPAn merkittävin rahoitusriskin lähde on keskittynyt varainhankinta. OP-Pohjola-ryhmän maksuvalmiuden hoito on keskitetty Pohjola Pankkiin ja tästä syystä myös OPA voi hyödyntää OP-Pohjola-ryhmän maksuvalmiusreservejä. OPAn hallitus on asettanut rahoitusriskin riskirajaksi, että kuuden kuukauden jakson aikana erääntyvät kiinteistövakuudelliset joukkovelkakirjalainat eivät saa ylittää nimellisarvoltaan 1,5 miljardia euroa. Vuonna 2010 raja ei ylittynyt.

LIITE 43. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan

Sopimuksen mukaiset uudelleenhinnoittelupäivät tai niitä aikaisemmat eräpäivät 31.12.2010.

31.12.2010	1 kk tai alle	> 1 - 3 kk	> 3 kk - 12 kk	> 1-2 v	> 2 v - 5 v	> 5 v	yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	61.673	-	-	-	-	-	61.673
Saamiset asiakkailta	1.790.927	1.174.779	1.976.031	10.267	33.454	22.923	5.008.381
	1.852.600	1.174.779	1.976.031	10.267	33.454	22.923	5.070.054
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	1.640.000	-	-	-	-	-	1.640.000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	-	1.042.586	2.244.161	-	3.286.747
Rahoitusvelat yhteensä	1.640.000	0	0	1.042.586	2.244.161	-	4.926.747
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	-	20.000	-	-	-	-	20.000
Velat, joilla on huonompi etuoikeus yhteensä		20.000					20.000

31.12.2009	1 kk tai alle	> 1 - 3 kk	> 3 kk - 12 kk	> 1-2 v	> 2 v - 5 v	> 5 v	yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	55.017	-	-	-	-	-	55.017
Saamiset asiakkailta	1.649.263	984.846	1.673.670	14.698	25.277	12.282	4.360.036
	1.704.280	984.846	1.673.670	14.698	25.277	12.282	4.415.053
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	1.000.000	-	-	-	-	-	1.000.000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	999.307	-	2.311.503	-	3.310.811
Rahoitusvelat yhteensä	1.000.000	-	999.307	-	2.311.503	-	4.310.811
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	-	20.000	-	-	-	-	20.000
Velat, joilla on huonompi etuoikeus yhteensä	-	20.000	-	-	-	-	20.000

LIITE 44. Korkoriski

OPAn korkoriskimittarina käytetään tunnuslukua, jossa 1 prosenttiyksikön korkotason nousun vaikutusta korkoposition nykyarvoon ilman asiakasmarginaalia verrataan pankin omiin varoihin. Vuoden lopussa tunnusluvun arvo oli käytännössä -0,01 %. Mittarille asetetut riskirajat vuoden vaihteen omien varojen määrällä olivat +/- 0,6 %. Pankin korkoriskiä voidaan pitää pienenä.

Korkoriskin herkkyyshanalyysi

Tuhatta euroa	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus tulokseen		Vaikutus omaan pääomaan	
			31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009
Korkoriski (1)	korko	1 %-yksikköä	-152,0	-44,6	-112,5	-33,0

(1) Nettoherkkyys kaikkien korkojen samanaikaiselle muutokselle vastaavana ajankohtana oli - 152.

LIITE 45. Kiinteistöriski

OPAn haltuun ei ole joutunut maksamattoman saamisen vuoksi kiinteistöjä, asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön osakkeita tai osuuksia.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 9. päivänä helmikuuta 2011

Harri Luhtala

Sakari Haapakoski

Hanno Hirvinen

Jari Himanen

Mikko Hyttinen

Heikki Kananen

Matti Nykänen

Mikko Rosenlund

Lauri Iloniemi

Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 14. päivänä helmikuuta 2011

KPMG Oy Ab
KHT-yhteisö

Eija Kauppi-Hakkarainen
KHT

KPMG Oy Ab
PL 1037
00101 HELSINKI

Käyntiosoite:
Mannerheimintie 20 B
00100 HELSINKI
Puhelin 020 760 3000
Faksi 020 760 3897
www.kpmg.fi

TILINTARKASTUSKERTOMUS

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2010 – 31.12.2010. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka rikkoneet luottolaitostoinnasta annettua lakia, osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Toimintakertomus antaa Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsinki 14. helmikuuta 2011

KPMG OY AB

Eija Kauppi-Hakkarainen
Eija Kauppi-Hakkarainen
KHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OPA SAP tositelajit ja tositenumerosarjat V. 2010

Sovellus- tosite)	Nimi	Tositelaji	Numerosarja		Rea-tunnus
			alku	loppu	
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999	
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999	
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999	
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999	
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999	
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999	AMR972
	AUTOM.KIRJAUS/ALS	ED	9910020001	9910029999	
	AUTOM.KIRJAUS/ALS-JOLLA	JJ	9910200001	9921029999	
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999	
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999	
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999	
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999	
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999	
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999	
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999	
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999	
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999	RABUCH00 **)
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999	
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999	
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999	
9900052	LOMAPALKKAVELAT	GV	9905200001	9905299999	***)
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999	MGKR2005, MGKR2006
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999	OKO/PR93
	MYYNTELASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DR	1030000001	1030999999	
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999	
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999	
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999	PR002
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT	9910210001	9910219999	PR402
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999	***)
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999	
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999	
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999	MGKR2004
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999	MGKR2001
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999	
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999	MGKR2002
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999	
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999	
	TASAUS	MT	1040000001	1040999999	
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999	
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999	
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999	
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999	
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999	
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999	

SAPin tositepäiväkirja, kuukausipäiväkirja ja SAPin Ostovelka - ja myyntisaamistilien päiväkirja

*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.

Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna

***) REA-arkistointijärjestelmään.

****) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa